SVOBODA
Founded in 1893 in Jersey City, NJ
Published by the Ukrainian National Association

www.svoboda-news.com

СВОБОДА

Видає Український Народний Союз

Пам'ятаймо про Україну!

Рік 118, ЧИСЛО 2, П'ЯТНИЦЯ, 14 СІЧНЯ 2011 РОКУ | 1893 | Vol. 118, No. 2, FRIDAY, JANUARY 14, 2011 | $1.00

Одночасні арешти в колишніх республіках СРСР – плян В. Путіна

ПРАГА. – Низка експертів вважає, що одночасні арешти членів опозиції в Москві, Києві та Мінську не випадкові. За ними може стояти керівник з Москви, котрий хоче повністю ліквідувати наслідки Біловезьких угод у трьох слов'янських державах з метою їхньої реінтеґрації.

Відомий американський аналітик Пол Гобл погоджується з припущеннями аналітиків, котрі не виключають, що дивовижна синхронність арештів опозиції в Москві, Києві та Мінську є одним із елементів пляну відновлення СРСР чи реінтеґрації трьох слов'янських держав.

Радіо „Ехо Москви" вважає, що на прагматично цинічній мові сучасної Росії „з політтехнологічної точки зору" така синхронізація дій має політичний сенс.

Польська „Жечпосполіта" запитує, чи прислухається Брюсель до порад українських правозахисних організацій щодо запровадження санкцій Европейського союзу проти деяких українських урядовців, причетних до порушення прав людини в Україні.

З такими вимогами до Еврокомісара ЕС з питань розширення спільноти Штефана Філе звернулися провідники Вінницької та Харківської правозахисних груп.

11 січня Ш. Філе застеріг Україну від вибіркового правосуддя.

„Законодавство не повинне використовуватися в політичних цілях, – заявив европейський комісар з питань розширення та европейської політики сусідства після зустрічі з міністром закордонних справ України Костянтином Грищенком. *(Радіо „Свобода")*

Різдвяні привітання Президента – лише для „православного світу"

КИЇВ. — Привітання Президнта України Віктора Януковича з Різдвом Христовим лише православних можна розцінити як „чергову спробу розколоти країну за конфесійною ознакою". У цьому переконаний провідник політичної партії „Фронт змін" Арсеній Яценюк, який закликав В. Януковича вибачитися перед усіма, „кого він скривдив напередодні й під час святкування Різдва".

10 січня прес-служба „Фронту змін" повідомила, що А. Яценюк нагадав, що традиційно всі президенти України в Різдвяні свята відвідували храми усіх основних конфесій країни. „Проте нинішній глава держави, перебуваючи на заході України, де переважає греко-католицьке населення, не тільки не відвідав Греко-католицький храм, а й навіть не привітав вірян цієї церкви зі святом", – уточнив політик. Він вважає, що подібні спроби нинішньої влади „поставити одну Церкву над всіма іншими" – це „абсолютно згубна політика. Якщо нинішнє керівництво країни збирається в цій країні жити, воно має негайно усвідомити, наскільки самозгубним може бути налаштовування одних вірян проти інших", – попередив партієць. На його переконання, В. Янукович повинен вибачитися перед усіма.

„Рекомендував би також глави держави не іґнорувати неодноразові прохання членів Всеукраїнської Ради Церков щодо зустрічі. Це дозволить йому довідатися про наявні в Україні духовні й релігійно-соціяльні проблеми на підставі думок священнослужителів, які представляють 95 відс. всіх релігійних громад країни, а не з слів закордонних єрархів", – підсумував А. Яценюк.

6 січня В. Янукович привітав українців з Різдвом. „Я щасливий, що в ці хвилини ми разом, увесь православний світ, славимо дитя Господнє і з вірою та любов'ю дивимося в перспективу нового року, який, ми маємо надію, принесе нам усім багато радості, здоров'я, мир і благодать на нашу землю.", – йдеться у вітанні В. Януковича. *(„Газета по-українськи")*

ПОВЕРТАЮЧИСЬ ДО НАДРУКОВАНОГО

В. Брюховецький: „Деякі ректори сидять, як миші під віником"

З низки поданих у „Свободі" інформацій і коментарів наші читачі знають про принциповий конфлікт між Києво-Могилянською академією і Міністерством освіти України. Про деталі цієї невтішної і тривожної ситуації розповів в інтерв'ю для УНІАН один з чільних засновників Національного університету „Києво-Могилянська академія", нині її почесний президент, відомий український літературознавець, педагог і громадський діяч В'ячеслав Брюховецький. Нижче вміщуємо його відповіді на найактуальніші запитання кореспондента УНІАН.

– Чим, на Вашу думку, викликаний конфлікт між Києво-Могилянською академією і Міністерством освіти? Чому Дмитрові Табачникові неугодна НаУКМА чи, можливо, її керівництво?

– Цей конфлікт був очікуваний. Києво-Могилянська академія за 20 років свого існування запропонувала фактично іншу модель освіти, ніж та, що діє в Україні. З приходом Табачника робляться спроби повернути освіту України не тільки на 10 років назад, а в найгірші часи Радянського Союзу.

Проект закону „Про вищу освіту", підготовлений за безпосередньої участи Табачника, настільки дрімучий, що диву даєшся, як може жити людина у XXI ст., а мислити старими категоріями жорсткої централізації освіти, обмеження прав навчальних закладів. Все реґляментується до дрібниць. Нам кажуть, які вступні іспити проводити. Такого не було навіть за радянських часів....

Причина конфлікту з академією полягає в тому, що ті, хто платять Табачникові, розуміють, яка загроза для ідеології радянської, яку намагаються відновити, йде від Києво-Могилянської академії. Тобто питання насамперед в ідеології.

Декілька років тому російський політолог Інокентій Андреєв написав велику статтю про Україну, подаю характерний уривок з неї в перекладі на українську мову:

„Тепер в Україні здійснюється проєкт, котрий здатний, в перспективі, звести нанівець російський вплив в інтелектуальній сфері. Це проєкт Києво-Могилянської академії.Викладання в цьому навчальному закладі ведеться українською й англійською мовою. Якісне вивчення англійської мови дає можливість в принципі не вдава-

(Закінчення на стор. 8)

У Запоріжжі об'єднання „Свобода" стає на захист державної мови



ЗАПОРІЖЖЯ. – Представники Всеукраїнського об'єднання „Свобода" 11 січня провели пікетування будівлі обласної адміністрації, вимагаючи скасувати статус російської мови як реґіональної. 8 вересня 2010 року Запорізька обласна рада ухвалила надати російській мові статус реґіональної. Запорізькі „свободівці" заявили, що будуть щомісяця пікетувати адміністрацію, поки це рішення не буде скасоване. Фото: УНІАН

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

Школярі зі сходу та півдня провели Різдво на Львівщині

ЛЬВІВ. — Під час всеукраїнської акції „Схід-Захід разом" („Святкуємо Різдво разом") Львівщину відвідали близько 1000 учнів та працівників освітньої галузі з Донецької, Запорізької, Миколаївської, Полтавської, Херсонської областей, Києва, Ніжина, Харкова, Запоріжжя, Кривого Рогу та Автономної Республіки Крим. Про це повідомили 10 січня у Головному управлінні освіти і науки Львівської обласної державної адміністрації. За їхніми даними, школярі зі Сходу та Півдня проживали у галицьких родинах, а також туристично-краєзнавчих центрах. Під час перебування на Львівщині учнівські делеґації долучалися до українських різдвяних традицій в Галичині, брали участь у Святій вечері, колядували, відвідували святкові Богослужіння та Божественні літургії у храмах області. Для гостей було організовано екскурсії в Олеський, Золочівський, Підгорецький замки Львівщини. *(УНІАН)*

На Львівщині думають, як витягти економіку з „тіні"

ЛЬВІВ. — Економіка у Львівській області на 60 відс. тіньова – заявив голова Львівської обласної державної адміністрації Михайло Цимбалюк. Він готує зустріч з підприємцями та контролюючими органами, аби з'ясувати причини. Декілька великих підприємств Львівщини, що є бюджетоутворюючими, не у повній мірі або взагалі не сплачують податки, заявив М. Цимбалюк. А ще з области „втікають" найбільші платники податків, реєструючи юридичну адресу в інших областях. Отже, губернатор ініціює зустріч з підприємцями та представниками контролюючих органів, аби дізнатися, що потрібно для розвитку підприємництва в реґіоні. Він також вважає, що одним з засобів „детінізації" економіки є реформування податкових органів. Ініціятива обговорити проблеми підприємництва є слушною, каже голова Комітету підприємців Львівщини Ярослав Рущишин. За його словами, підприємці переводять податки в іншу область через загальний високий рівень корупції на Львівщині. „У східних реґіонах легше, до платників податків на Львівщині занадто прискіпливий догляд. Б'ють фактично тих, хто на виду, а не тих – хто у тіні". Цифра у 60 відсотків – є цілком реальною, припускає Я. Рущишин. З ним погоджується і голова Асоціяції роботодавців Львівщини Зиновій Бермес. Він додає, що на Львівщині і у Львові – абсолютно несприятливий підприємницько-інвестиційний клімат. *„Німецька хвиля")*

Шматок гимну України вирізали на українських телеканалах

КИЇВ. — У ситуації з випаданням кількох рядків Державного Гимну з українських телеканалів не обійшлося без владної руки. Про це 10 січня сказав народний депутат від фракції „Наша Україна – Народна самооборона" Ярослав Кендзьор. „Це робиться через відверту ненависть до всього українського, яка демонструється скрізь і всюди. І що найстрашніше, це йде від представників влади. Ми нині маємо владу, яка ненавидить все, що пов'язане з назвою „Україна", „українство": це українська мова, історія, символи. Це без сумніву було вчинено з ініціятиви Банкової. Бо якби хтось хотів зробити таку підлість в Новорічну ніч і не був упевнений, що за це нічого не буде, що влада не солідарна з ним, то цього би не робив", – наголосив політик. Таке безцеремонне втручання у текст національного гимну – це осквернення національного символу. Народний депутат пояснив, що з новорічної трансляції гимну України на кількох каналах зникли рядки „згинуть наші вороженьки, як роса на сонці, запануєм і ми, браття, у своїй сторонці". „Сьогодні на наші канали моторошно дивитися, коли ці всі московські зірки, поп-культура все пронизала. Українського слова ніде не почуєш. І складається враження, що ти десь у Тобольську, чи в Тулі, чи ще в якійсь московській глибинці. Але точно не в Україні", – зазначив народний депутат. „Але я сумніваюся, що Генпрокуратура якось відреагує з цього приводу. Про це можна забути", – впевнений він. Віце-речник парляменту Микола Томенко звернеться до Генпрокуратури з вимогою дати оцінку щодо наруги над державним гимном України на кількох телеканалах. *(„Газета по-українськи")*

Еврокомісар з розширення в Україні

КИЇВ. — 10-11 січня Україну відвідав Еврокомісар з розширення та сусідства Штефан Фюле. Та візита відбулася на тлі скарг опозиції на „політичні переслідування" з боку влади. За повідомленням представництва Еврокомісії в Києві, Ш. Фюле зустрівся з Президентом, прем'єр-міністром України та ще з низкою високопосадовців, а також з головою парляментського комітету з питань евроінтеґрації Борисом Тарасюком, який нині в опозиції до влади. Він також окремо зустрічався з представниками української опозиції. Щоправда, в інформаційному повідомленні не сказано, з ким саме. Ш. Фюле почув й голос громадянського суспільства, медіяекспертів, правозахисників та представників підприємництва, об'єднаних в Европейську бізнес-асоціяцію. Повідомляється, що еврокомісар зустрічався з ними, аби дізнатися, що вони думають про ситуацію в Україні. В інформаційному повідомленні сказано також, що під час зустрічей у Києві обговорювались взаємини України та Евросоюзу в 2011 році, у тому числі переговори щодо Угоди про асоціяцію та Зону вільної торгівлі. Були порушені питання „не лише щодо останніх політичних подій в Україні, але й економічні реформи та бізнес-клімат у країні". За останній місяць минулого року, в Україні сталася низка подій, які опозиція називає „політичними переслідуваннями командою В. Януковича опонентів чинної влади". Серед них – арешти колишнього міністра внутрішніх справ Юрія Луценка та активістів акції протесту проти податкового кодексу, багатогодинні допити в Генеральній прокуратурі експрем'єр-міністра Юлії Тимошенко та подовження перебування під вартою цілої низки членів її урядової команди. *(Бі-Бі-Сі)*

„Суд над І. Дем'янюком перетворився на фарс"

МЮНХЕН, Німеччина. — Повільність судового процесу, який називають „останнім нацистським процесом", просто викликає аґонії, – пише у своїй статті мюнхенський кореспондент британського видання „Independent on Sunday" Тоні Патерсон. 90-річного Івана Дем'янюка звинувачують у тому, що він був наглядачем у таборі Собібор в окупованій німцями Польщі у часи Другої світової війни. Його звинувачують у співучасті у вбивстві 27,900 евреїв. Судовий процес у Мюнхені розпочався у листопаді 2009 року. Очікували, що він мав завершитись наприкінці 2010 року. Зараз ніхто взагалі не хоче прогнозувати, коли закінчиться процес. Видання твердить, що процес перетворився на фарс. Десятки журналістів, які приходили в перші дні, тепер взагалі іґнорують процес. Лікарі дозволяють І. Дем'янюкові з'являтись у судовій залі лише двічі на тиждень максимум по три години на день. Іноді засідання перериважоть лікарі через стан здоров'я підсудного. На процесі немає жодного очевидця, який би пам'ятав І. Дем'янюка з Собібору. Підсудний І. Дем'янюк не сказав сам жодного слова у суді. (*Бі-Бі-Сі)*

Верховна Рада ухвалила зміни до Закону „Про дипломатичну службу"

КИЇВ. — Верховна Рада 11 січня ухвалила у новій редакції зміни до Закону «„Про дипломатичну службу", з урахуванням пропозицій Президента України. Цей документ підтримало 267 народних депутатів.

Закон уточнює правовий статус працівників дипломатичної служби з урахуванням специфіки її діяльности. Зокрема закон містить положення щодо удосконалення порядку здійснення керівництва закордонними дипломатичними установами України, прийняття на дипломатичну службу, а також проходження дипломатичної служби.

Закон встановлює, що систему органів дипломатичної служби складають Міністерство закордонних справ (МЗС), представництва МЗС на території України, закордонні дипломатичні установи.

Відповідно до ухваленого документу, МЗС є центральним органом виконавчої влади, що забезпечує здійснення зовнішньої політики держави і координацію діяльности органів державної влади у сфері зовнішніх взаємин. Згідно з законом, фінансування та матеріяльно-технічне забезпечення дипломатичної служби здійснюється за рахунок державного бюджету України. Крім того, народні депутати підтримали пропозицію Президента про вилучення з нової редакції Закону положення щодо обов'язкових попередніх консультацій з відповідними комітетами Верховної Ради стосовно кандидатур для призначення на посади надзвичайного і повноважного посла України, постійного представника України при міжнародній організації, представника України при міжнародній організації, в тому числі представника при Европейському союзі та НАТО.

Верховна Рада також відмовилася покласти на конкурсну комісію МЗС повноваження з вирішення питань про присвоєння дипломатичних ранґів співробітникам Адміністрації Президента, Верховної Ради і Секретаріятові Кабінету Міністрів.

Парлямент врахував пропозицію Президента і відмовився поширити на співробітників дипломатичних установ у країнах, де ведуться бойові дії, статус учасників бойових дій і відповідні соціяльні ґарантії. Передбачено, що закон набере чинности з дня його опублікування. *(„Укрінформ")*

Вшанували річницю Степана Бандери



СТАРИЙ УГРИНІВ, Івано-Франківська область. – 1 січня в селі відбулося вшанування 102-ої річниці з дня народження провідника Організації Українських Націоналістів (ОУН) Степана Бандери. Проведено покладання вінків на родинному обійсті С. Бандери. Учасники віча оглянули хату, де народився майбутній провідник ОУН, а у відреставрованому приміщенні Меморіяльного музею С. Бандери ознайомилися з новими експозиціями. Також в Івано-Франківську відбулась святкова хода вулицями міста до Европейської площі, де біля пам'ятника С. Бандері відбулося віче. Священики різних конфесій відслужили Панахиду. На фото: церемонія в селі Старий Угринів. *Фото: УНІАН*

Відійшла у вічність Михайлина Коцюбинська

7 січня на 80-му році життя померла Михайлина Коцюбинська, одна з моральних авторитетів та інтелектуальних символів шістдесятництва.


Св. п. Михайлина Коцюбинська

Народилася М. Коцюбинська, племінниця клясика української літератури Михайла Коцюбинського, у Вінниці 18 грудня 1931 року у меморіяльному будинку родини письменника. Через декілька років переїхала до Чернігова, де її батьки створили Меморіяльний музей М. Коцюбинського. „Все наше життя було невідокремленим від образу М. Коцюбинського, від його творчости, його життя. Я виростала з якимось природним відчуттям всеприсутности Коцюбинського", – згадувала вона. Назвали її теж у честь її дядька М. Коцюбинського.

У домі Коцюбинських панувала ідеальна атмосфера для становлення першоклясного філолога. Цьому сприяли і часті зустрічі з Павлом Тичиною та іншими письменниками, і читання віршів, і занурення у світ квітів, які вирощував власноручно її батько, директор музею М. Коцюбинського.

А далі було стрімке професійне зростання: закінчила філологічний факультет Київського університету, блискуче захистила дисертацію. Згодом отримала цікаву працю в Інституті літератури ім. Тараса Шевченка Академії Наук УРСР, написала й видала першу книгу „Література як мистецтво слова". Літературно-критичний доробок М. Коцюбинської того часу є типовим зразком літературознавства 1960-их років. Її статті й есеї звернені передусім до слова, до поетики й образности. У неї було багато статтей про Т. Шевченка, які хоч і відповідали духові епохи з усіма тоді обов'язковими посиланнями на клясиків марксизму-ленінізму, але вже тоді їх високо оцінив Юрій Луцький: „Ви були перші для мене, що писали про Шевченка так, що я міг Вас читати серед радянської сірятини".

М. Коцюбинська могла зробити блискучу наукову кар'єру, але вибрала для себе важливіше – відданість моральним переконанням та „прямостояння", за висловом її побратима Василя Стуса, який вона часто повторювала. Вона назавжди залишиться лише кандидатом філологічних наук, хоча знання, ерудиція, характер й працелюбність її варті десятків академіків і докторів наук.

Величезний вплив на неї мали Євген Сверстюк, Іван Світличний, В. Стус, Григорій Кочур, Борис Антоненко-Давидович, Алла Горська та інші шістдесятники, об'єднані довкола київського Клюбу творчої молоді.

Першим публічним виявом громадянської позиції був протест під час перегляду фільму Сергія Параджанова „Тіні забутих предків" проти арештів 1965 року серед української інтелігенції, зокрема й її близьких друзів. Після цього були відмова публікувати її наукові статті і звільнення з Інституту літератури. М. Коцюбинська протягом тривалого часу ніде не могла влаштуватись на працю.

1972 року, під час другої хвилі арештів української інтеліґенції, протягом кількох місяців її реґулярно викликали на допити в КГБ, проводили обшуки, вилучали з редакцій вже готові статті. Після 1987 року М. Коцюбинська активно повернулася в літературу. У 1999 році разом з творчим колективом закінчила видання зібрання творів В. Стуса у дев'яти книгах.

У 2005 році двотомник її праць „Мої обрії" було відзначено Національною премією ім. Т. Шевченка. М. Коцюбинська – лавреат премій ім. акад. О. Білецького, В. Стуса, О. Теліги, премії Фундації ім. Антоновичів (США), а також удостоєна звання „Заслужений діяч науки і культури України".

Останні 20 років М. Коцюбинська тісно співпрацювала з видавництвом „Смолоскип".

Незважаючи на тривалу хворобу, М. Коцюбинська завжди залишалася оптимістом, багато працювала та мала мудрий розважливо-філософський підхід до життя.

Відійшла у вічність Велика Людина, Великий Вчитель, і найкраще, що ми всі можемо зробити, вшановуючи її світлу пам'ять, – це слідувати тим моральним законам, які вона свято шанувала.

Олесь Обертас і весь колектив видавництва „Смолоскип"

Замість вінка на могилу Михайлини Коцюбинської

Отого страшного 1984 року, коли з життя пішли знакові для українського дисидентства постаті – Борис Антоненко-Давидович, Валерій Марченко, Олекса Тихий, – мені на засланні написалося: „Що не рік, то земля від могил ріднішає…". Після 7 січня 2011 року, коли у вічність відійшла Михайлина Коцюбинська, земля стане ще ріднішою.

Згасло земне життя, яке „було арґументом своєї філософії" (ці слова Альберта Швайцера часто повторювала М. Коцюбинська). З нього, як з підручника, можна було вивчати, що таке свобода і сила духу, вірність правді й любов до України. А ще ота особлива її риса, про яку вона сама згадала, виступаючи 2004 року перед випускниками Українського Католицького Університету (УКУ): „Внутрішня свобода допомагає виробити прямоходіння і прямостояння…". Вона стояла так рівно і впевнено, що на неї багатьом легко було спертися, до неї прихилитися.

Згасло земне життя, яке дало багато плоду. Блискучий літературознавець та есеїст, М. Коцюбинська написала немислимо багато дослідницьких статтей – кажу немислимо, бо як можна було встигнути стільки написати за життя, сповнене задухою цькувань, відчаєм втрат, роками вимушеного мовчання! А останніми роками вона писала всупереч хворобі й постійному болеві. Вона виробила свій власний стиль – точно вивірений, ретельно огранений, дбайливо викоханий, – що його не сплутаєш з іншими. Щоб у цьому переконатися, досить перегорнути „Етюди про поетику Шевченка", „Зафіксоване й нетлінне" та двотомник „Мої обрії", який увібрав, за її словами, „усе гідне, як на мене, уваги з мого майже півстолітнього наукового доробку".

Згасло земне життя, яке віддавна було й навіки залишиться окрасою українського духу. Її ім'ям пишалися книговидавці та редактори журналів, навчальні заклади, де вона читала свої лекції, та Національний університет „Києво-Могилянська академія, почесним доктором якого вона стала. Її ім'я прикрашає списки лавреатів Премії ім. Василя Стуса, Національної премії ім. Тараса Шевченка, Премії ім. Олени Теліги.

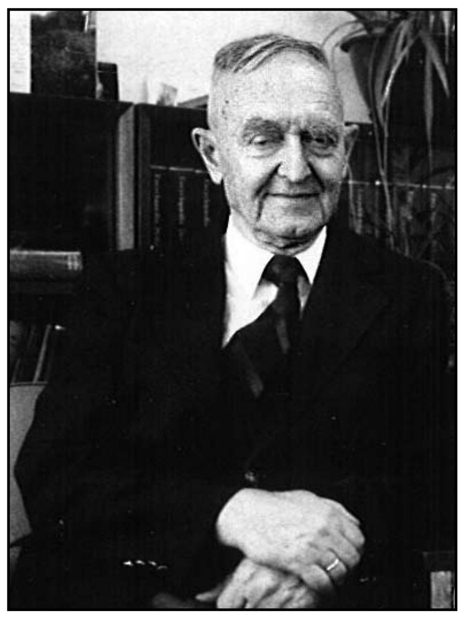
Спільнота Українського центру Міжнародного ПЕН-Клюбу сьогодні прощається з його співзасновницею.

Спільнота УКУ вдячно згадує скарб спілкування зі своїм другом і молиться за упокій її душі. А ще квилить серце тих багатьох, кого М. Коцюбинська зігріла та захистила, з ким „пройшла безгрепетно по схрещених мечах"…

Мирослав Маринович,
президент Українського центру Міжнародного ПЕН-Клюбу,
віце-ректор Українського Католицького Університету,
Львів

Помер проф. Валер'ян Ревуцький

22 грудня 2010 року відійшов у вічність великий українець, проф. Валер'ян Ревуцький, театрознавець, театральний критик, академік Національної академії мистецтв України, племінник композитора Левка Ревуцького. В. Ревуцький народився 14 червня 1910 року в Іржавці, Чернігівська область, закінчив Московський театральний інститут, у 1942-1943 роках був мистецьким керівником театру-студії „Ґроно" у Києві, викладачем історії українського театру Музично-драматичній консерваторії, у Театральній студії при Інституті народної творчости у Львові. З 1944 року перебував за межами України: спочатку в Італії, потім у Великій Британії і Канаді, де працював професором славістики в Університеті Британської Колюмбії у Ванкувері, в Університеті Вікторії, був дійсним членом Наукового Товариства ім. Шевченка, Української Вільної Академії наук, членом Канадської асоціяції славістів.


Св. п. Валер'ян Ревуцький

Микола Вірний (Француженко) з нагоди 95-річчя В. Ревуцького переповів його життєпис на базі спогадів професора під назвою „По обрію життя". У книжці „Нащадок славного роду" він пригадав про добровільне зголошення В. Ревуцького до табору інтернованих вояків Української Дивізії „Галичина", тоді вже 1-ої Дивізії Української Національної Армії.

В. Ревуцький, опинившись під кінець війни в Австрії, не почувався у повній безпеці і тому дістався до Риму в Італії, де вже був Український комітет допомоги втікачам з України. Італія тоді була переповнена аґентами з СРСР, тож в комітеті йому порадили дістатися до табору біженців, але В. Ревуцький вибрав табір інтернованих дивізійників у Ріміні. Таборове життя В. Ревуцького описав Василь Верига. Його прийняли на місце іншого дивізійника, який недавно „вибрав волю", і дали нове прізвище того ж дивізійника. Так В. Ревуцький став полоненим. Він виявився дуже корисним таборянином, бо в таборі існував уже театральний гурток під керівництвом Степана Столярчука, який запросив його до співпраці – викладати у театральній школі та бути інструктором у підготуванні вистав для таборян.

По війні науково-творча діяльність В. Ревуцького була присвячена вивченню та висвітленню історії українського театру XIX-XX ст. Результати його досліджень висвітлені у численних працях, серед яких – монографії „П'ять великих акторів української сцени" (Париж, 1995), „Нескорені березільці Йосип Гірняк і Олімпія Добровольська" (Ню-Йорк, 1985), „Лесь Курбас у театральній діяльності в оцінках сучасників" (Балтімор-Торонто, 1989), „В орбіті світового театру" (Київ-Харків, 1995), „Віра Левицька: життя і сцена" (Торонто-Ню-Йорк, 1998), „По обрію життя" (Київ, 1999) та інші, а також у багатьох публікаціях на сторінках української та англомовної преси, зокрема у „Свободі".

В. Ревуцького поховали 30 грудня 2010 року у Ванкувері з Української православної катедри св. Трійці. Похоронні відправи відслужив о. Роман Цаплан.

Покійний залишив у смутку дружину Валентину, з якою прожив 60 років, дочку Ірину з її чоловіком Олександром Тисяком, численних приятелів у Канаді, США, Україні.

Вічна Йому пам'ять!

(„Майдан")

АМЕРИКА І СВІТ

Віце-президент Джозеф Байден відвідав Афганістан

ВАШІНҐТОН. — Віце-президент США Джозеф Байден 10 січня прибув до Афганістану з метою ознайомлення з становищем на місці та для зустрічі з Президентом Гамідом Карзаєм. У заяві Білого Дому сказано, що Дж. Байден зустрінеться з Г. Карзаєм, щоб зробити оцінку поступу щодо передання афганським органам відповідальности за втримання безпеки в країні. Він також матиме зустріч з американськими військовослужбовцями і відвідає навчальний центр Афганської національної армії. Раніше уряд Президента Барака Обами заявив, що в 2011 році розпочне передання відповідальности за втримання безпеки в країні афганським силам. Закінчення цієї акції має завершитися у 2014 році. Дж. Байден не відвідував Афганістану з часу, коли зайняв посаду віце-президента у січні 2009 року. *(„Голос Америки")*

Кандидат у президенти Білорусі зник з ізолятора КҐБ

МІНСЬК, Білорусь. — Невідомо, де зараз один з недавніх суперників Олександра Лукашенка на президентських виборах Олексій Михалевич, про це повідомив 10 січня його адвокат Олег Агєєв. 6 січня О. Агєєву стало відомо про переведення його підзахисного з слідчого ізолятора КҐБ до слідчого ізолятора Міністерства внутрішніх справ (МВС). Того ж дня відбулася коротка зустріч адвоката з О. Михалевичем наодинці. „Сьогодні я планував зустрітися з ним у слідчому ізоляторі МВС, проте там мене повідомили, що О. Михалевич у них не перебуває". Нічого не відомо про місце перебування політика і його рідним. „У слідчому ізоляторі мене повідомили, що його там точно немає", – сказала дружина О. Михалевича Мілана. У слідчому ізоляторі КҐБ родичам також нічого не говорять. При цьому передачу для О. Михалевича від його сестри Олени приймати відмовилися. О. Михалевич був затриманий рано вранці 20 грудня 2010 року. Разом з іншими чотирма екс-кандидатами в президенти Білорусі він звинувачується в масових заворушеннях у Мінську 19 грудня. *(УНІАН)*

Б. Нетаняґу захищає розбудову єврейських поселень

ЄРУСАЛИМ. — Прем'єр-міністер Ізраїлю Беніямін Нетаняґу захищає проєкт поселення у Східньому Єрусалимі, який викликав критику з боку Державного секретаря США Гіларі Клінтон. 10 січня Б. Нетаняґу заявив, що евреї можуть купувати або брати в оренду квартиру в переважно арабських районах Єрусалиму, – так само, як араби можуть купувати або брати в оренду квартиру в тому місті. 9 січня Державний секретар Г. Клінтон піддала Ізраїль гострій критиці з приводу знищення бездоглядного але історичного готелю в Східньому Єрусалимі, щоб побудувати на його місці 20 нових єврейських будинків. В інтерв'ю з Абу-Дабі Г. Клінтон сказала, що знищення готелю „Шеферд", щоб побудувати на його місці ізраїльський житловий комплекс, „суперечить логіці" ізраїльських і палестинських пошуків розв'язки в суперечці щодо Єрусалиму. Вона додала, що США „дуже занепокоєні" з приводу знищення готелю. *(„Голос Америки")*

У Китаї з триденною візитою перебував Р. Ґейтс

ВАШІНҐТОН. — 9 січня секретар Департаменту оборони США Роберт Ґейтс розпочав триденну візиту до Пекіну, яка має на меті поліпшення зв'язків між Китайською Народною Республікою і США у військовій галузі. Перебуваючи у Пекіні, Р. Ґейтс мав розмови з Президентом Ху Цзінтао та іншими китайськими високопосадовцями. Він також знову пробував переконати армію Китаю встановити стабільні лінії комунікації з США, аби запобігти непорозумінням, які можуть викликати протистояння. У розмові з журналістами на борту літака в дорозі до Китаю, Р. Ґейтс висловив занепокоєння найновішими видами китайської зброї. Він сказав, що, за ознаками, китайці зробили набагато більше поступу у будівництві свого першого винищувача-невидимки, аніж раніше вважалося. З Пекіну Р. Ґейтс поїхав до Південної Кореї, а відтак до Японії для розмов у справі напруження на Корейському півострові. *(„Голос Америки")*

Південь США потерпає від потужних снігопадів

ВАШІНҐТОН. — У сніговій пастці опинилися південні райони Сполучених штатів Америки. Жертвами негоди стали шестеро осіб. На летовищах 10 січня скасували близько 2,000 летів. У Луїзіяні, Алабамі, Джорджії, Тенесі, Північній та Південній Кароляйні – запровадили надзвичайний стан. У найбільш постраждалих реґіонах не працюють установи та школи. Без світла – мешканці майже 7,000 будинків. Поліція закликає не виїжджати без нагальної потреби на дороги та не виходити з будників. Влада південних штатів визнає, що не має ресурсів для розчищення доріг, адже такі зими бувають не часто, і купувати потрібну техніку – просто невигідно. За даними синоптиків, найближчим часом він потужних снігопадів потерпатимуть мешканці північних штатів. *(„5-канал")*

Б. Обама оголосив деякі кадрові зміни в уряді

ВАШІНҐТОН. — Президент Барак Обама 7 січня призначив колишнього секретаря Департаменту торгівлі США Віліяма Дейлі новим керівником апарату Білого Дому. Б. Обама назвав В. Дейлі „досвідченим державним службовцем", „відданим патріотом" і другом. Президент висловив переконання, що В. Дейлі допоможе адміністрації сприяти зростанню економіки США та просуванню країни вперед. 62-річний В. Дейлі був секретарем Департаменту торгівлі в уряді Президента Била Клінтона. Б. Обама вирішив зробити певні кадрові перестановки в його уряді у підготуванні до праці з новим складом Конґресу та ймовірній участі в президентській передвиборчій кампанії 2012 року. В. Дейлі замінить Піта Рауза, який був виконуючим обов'язки начальника апарату Білого Дому з часу коли торік Рам Емануел подав у відставку, аби кандидувати на посадника Чикаґо. Начальник апарату Білого Дому – це критично-важлива посада в уряді США. Службовець є ключовим радником Президента і очолює зусилля Білого Дому втілювати його програми в життя. Новим головою Національної економічної ради (НЕР) США Президент Б. Обама призначив Джіна Сперлінґа. Дж. Сперлінґ займав цю посаду також і в уряді Президента Б. Клінтона. Він замінить Лоренса Самерса. Голова НЕР наглядає за економічною політикою адміністрації. *(„Голос Америки")*

Вибух на військовій базі в Грузії

ТБІЛІСІ, Грузія. — Троє військовиків загинули, 13 поранено внаслідок вибуху 11 січня на військовій базі у Грузії. Випадок стався поблизу Тбілісі у навчальному центрі Міністерства оборони під час проведення там навчань артилеристів. Як повідомили у прес-центрі Міністерства оборони Грузії, – під час тренувань вибухнув 120-міліметровий міномет. Усіх поранених військовослужбовців привезли до лікарні у Руставі. *(„5-канал")*

„Аль-Кайда" плянує низку вибухів у центрі Лондону

ЛОНДОН. — Газета „The Telegraph" 8 січня писала, що до її рук потрапив секретний документ спецслужб, в якому йдеться про те, що терористичне угруповання „Аль-Кайда" плянує кілька терактів з метою „знищити якомога більше людей". Угруповання збирається підірвати автомобіль в центрі Лондону, підірвати смертника і захопити заручників для того, щоб завдати „політичної, психологічної та економічної шкоди країні".У документі зазначається, що „є факти, які підтверджують плян „Аль-Кайди" напасти на летовища Великої Британії". Видання пише, що саме у зв'язку з цим документом британська влада підвищила рівень безпеки з „істотного" до „серйозного" на летовищах і на залізничних станціях. При цьому вона запевняла, що „це лише запобіжний засіб". *(УНІАН)*

Скоєно замах на члена Конґресу США

ТУСОН, Арізона. — У штаті Арізона, в місті Тусон, 8 січня вчинено замах на члена Конґресу США Ґабріел Ґіфордс. Озброєний нападник під час її виступу перед виборцями вистрілив їй у голову та убив шість інших осіб, серед яких є дев'ятирічна дівчинка та Федеральний суддя, і поранив 12 присутніх. Поранену Ґ. Ґіфордс доставили вертольотом до лікарні, де її прооперували. Вона залишається у критичному стані у палаті інтенсивної терапії. Лікарі висловлюють оптимізм щодо її можливости вижити.

За свідченнями очевидців, з натовпу вибіг чоловік і почав стріляти у всі боки. Поліції вдалося його затримати. За останніми даними, його звуть Джеред Лофнер, йому 22 роки.

Ґ. Ґіфордс – член Демократичної партії, її чоловік – астронавт Марк Келі. Впродовж всього терміну праці в Палаті Представників Ґ. Ґіфордс була активним прихильником розвитку енерґетики на основі відновлюваних джерел енерґії та відстоювала право жінок на аборти і право американців на носіння зброї.

40-річна Ґ. Ґіфордс є членом кількох комітетів Конґресу, зокрема Комітету збройних сил та Комітету зовнішньої політики. Джеф Роджерс, голова місцевого осередку Демократичної партії, сказав, що Ґ. Ґіфордс є „перспективною зіркою" в партії і сподівалась у майбутньому стати сенатором від Арізони.

Президент Барак Обама назвав її особистим другом і висловив сподівання на її якомога швидше одужання. Крім того, інші офіційні особи США засудили напад на американського законодавця та висловили обурення з приводу замаху на Ґ. Ґіфордс.

Президент Б. Обама назвав напад „трагедією для всієї країни". Речник Палати Представників республіканець Джон Бейнер заявив, що він „приголомшений" атакою, і що „акти і погрози насильства, скеровані проти державних службовців, не повинні мати місця у нашому суспільстві". Провідник Демократичної меншости у Палаті Представників Ненсі Пелосі також засудила насильство. Вона сказала, що „з глибоким жалем отримала звістку про напад", і назвала його „національною трагедією". Колишній кандидат у президенти США сенатор від Арізони Джон Мак-Кейн заявив, що замах на Ґ. Ґіфордс є жахливою трагедією, яка потрясла ним і всією країною. Губернатор Арізони Джен Брувер заявила, що цілий штат глибоко засмучений випадком. Вона назвала Ґ. Ґіфордс шляхетним і доброзичливим державним службовцем.

Секретар Департаменту оборони Роберт Ґейтс з похвалою висловився про Ґ. Ґіфордс і сказав, що співчуває її чоловікові, капітанову військово-морських сил США і астронавтові М. Келі, як також родинам інших жертв атаки.

Правоохоронці, які розслідують обставини стрілянини, вважають, що мішенню зловмисника була конґресвумен-демократ з штату Арізона Ґ. Ґіфордс. Місцевий шериф сказав, що підозрюваний нападник, 22-річний Дж. Лофнер, за ознаками, мав намір убити Ґ. Ґіфордс. Дж. Лофнер перебуває під поліцейською вартою.

У США 10 січня відбулася загальнонаціональна хвилина мовчання в пам'ять жертв стрілянини. Об год. 11-ій ранку у Білому Домі Президент Б. Обама і Перша лейді Мішель Обама хвилиною мовчання вшанували пам'ять жертв загиблих у Тусоні під час нападу.

Поліція Капітолію звернулася до всіх членів Конґресу з проханням проявляти найближчим часом підвищену пильність. *(„Голос Америки", Бі-Бі-Сі, „Кореспондент")*

Валентин Наливайченко: „Наша ідея не постраждала“

НЮ-ЙОРК. – 22 грудня 2010 року в приміщенні Національної Федеральної Кредитової Кооперативи відбулася прес-конференція голови політичної ради партії „Наша Україна“, колишнього голови Служби безпеки України Валентина Наливайченка. Він відповів на низку актуальних для України питань. З найважливішими відповідями знайомимо наших читачів.



Валентин Наливайченко під час прес-конференції в Ню-Йорку.
Фото: Степан Слуцький

– Пане Наливайченко, Ви очолюєте політичну раду партії „Наша Україна“. Якими є головні напрямки діяльності цієї політичної сили сьогодні?

– Найголовніше — оновлення і очищення партії. Другий напрямок — це співпраця з неурядовими організаціями, зокрема й особливо – правозахисними.

– Чи не варто було б змінити назву партії, оскільки Ви плянуєте її цілком оновити?

– Ні. Бо Україна є наша держава, наша Україна. Назву вистраждали і принесли люди без партійности в 2002-2004 роках, і 2005-му, коли створювалася партія. Те, що вона зараз асоціюється з певними неґативними враженнями, то, на моє переконання, не ідея постраждала і не ідейні принципи партії.

– Яка є можливість того, щоб патріотичні партії об’єдналися заради ефективної протидії Партії Реґіонів?

— З усього свого попереднього досвіду я виніс переконання що об’єднати вождів або керівників партій майже неможливо. Треба об’єднуватися навколо загальноукраїнських справ, це — єдиний можливий шлях.

– Міністерство закордонних справ скорочує на 30 відсотків дипломатичний персонал за кордоном. Чи не можна очікувати, що звільнення торкнуться лише тих дипломатів, котрі не поділяють поглядів Партії Реґіонів?

– Що можу з певністю сказати, то це те, що Україна повинна закрити всі свої представництва в Співдружності незалежних держав. Вони там не потрібні. Держава витрачає на це величезні кошти. Де необхідна українська дипломатична і консульська присутність, треба тримати невеличкий, але фаховий персонал. Наприклад, все Посольство Литви в Україні складається з посла і двох дипломатів. При цьому Україна для Литви — це не маленька країна. А у нас в Литві — 12 дипломатів!

– Чи ви використовуєте незадоволення народу діями теперішнього керівництва для вашої партії?

– Як і будь-яка інша опозиційна партія, ми використовуємо нагоду приваблювати людей на свій бік, але не гарними словами, а ґрунтовними і ясними програмами економічного розвитку. Цей розвиток піде швидше, як ми заборонимо в Україні комуністичну ідеологію.

– Коли ви очолювали СБУ, чи мали плян збереження архівів СБУ на випадок, коли „реґіонали“ прийдуть до влади і виникне небезпека знищення документів?

– Наприкінці 2009 року за моїм підписом ми передали бази даних, які встигли перевести в цифровий формат, Львівському, Київському та іншим університетам. Наступний крок – виставили ті бази даних на вебсайти комп’ютерних залів, які відкрили в кожній області безкоштовно.

Це ми зробили для того, щоб цей процес став незворотнім. Але найголовніше — продовжувати далі. У часи інтернету доступність ґарантована тільки тоді, коли вся інформація в цифровому варіянті виставлена на вебсайті. На жаль, ми не встигли зробити все до кінця. В архівах – сотні тисяч справ. І не тільки в СБУ! 500 тис. справ є в Міністерстві внутрішніх справ.

– Чи можна обмежити вплив на суспільне життя в Україні з боку таких українофобів, як міністер освіти Дмитро Табачник?

– Табачника ми не вважаємо ані українським міністром, ані українською посадовою особою. Це моя позиція особиста. Він дуже тимчасова людина в уряді. Нам думати треба про серйозніші речі — розсекретити до кінця архіви Міністерства внутрішніх справ, зробити їх доступними для всіх громадян України та для світу. Далі – архіви Генпрокуратури, Міністерства оборони, Служби розвідки...

– Як тепер виглядає проблема історичної пам’яті?

– Ви знаєте, що Інститут національної пам’яті хотіли закрити, але громадська думка виступила на захист Інституту. Врешті його передали Кабінетові міністрів. Крім того, ми, як партія, розпочали з Товариством „Меморіял“ і його головою Романом Круцюком проєкт створення альтернативного Інституту національної пам’яті, який би всі злочини більшовизму не просто відкрив, а зробив доступними для українських школярів, молоді, взагалі для всіх. Відразу після Нового року, після Різдва, відбудеться відкриття цього вебсайту. Зараз фахівці-комп’ютерники завершують цей проєкт.

– В Україні, зокрема у Криму й Одесі активно діють проросійські партії. Коли Служба безпеки була під Вашою контролею, чому ці партії не було ліквідовано?

– Згідно з законодавством України, не спецслужба вирішує, яку партію закрити, а яку залишити в реєстрації. Це прерогатива міністества юстиції. Звичайно ж, такі партії треба знімати з реєстрації. Але

(Закінчення на стор. 15)

НА ТЕМИ ДНЯ

До чого все йде?

Швидше за все, йде до гострого, а може, й не мирного протистояння між владою і народом. Не варто довіряти думці, що, мовляв, реґіонали контролюють все суспільне життя і чуються безкарно, не рахуючись ні з ким і не боячись ніяких протестів, навіть масових.

Так, протестів вони не бояться, але тільки таких, котрі перебуватимуть в межах демократії. А що народне обурення не вихлюпнеться через край – такої ґарантії влада не має, згідно з прислів’ям: знає кішка, чиє сало з’їла.

Рішучий виступ суспільства проти брутальних форм керування державою, від яких ця держава на наших очах занепадає, повертаючись у проклятий статус московського васала, – це вже не передчуття, а прогноза, з якою згоджуються політологи, суспільствознавці, громадські діячі і значна частина спільноти: згідно з останніми, наприкінці грудня, опитуваннями, 45 відс. громадян відчувають назрівання революційних настроїв.

Наприклад, відповідаючи на запитання, яким чином можна цю кричущо несправедливу владу поставити на місце, голова молодіжної організації „Братство“ Дмитро Корчинський сказав: „Тільки радикальним протестом. Нерадикальні способи ні до чого не приводять, вони вже вичерпали себе – всі бачать, що влада з них сміється“.

А тепер поміркуймо: чи буде цей антинародний режим чекати, поки революційний настрій визріє до кінця і поки спонтанний виступ української маси змете зарозумілих реґіоналів з дороги? Ні, звичайно. Президент Віктор Янукович і його спільники з силових структур мають, отже, тільки такий вихід – першими застосувати радикальні засоби, щоб унеможливити новий революційний Майдан.

До цього їх активно буде заохочувати і підбивати путінсько-медведівська автократична Москва, яка в себе останні 10 років діє саме в цей спосіб – насильством гасить потенційно-радикальні осередки.

Власне кажучи, Москві навіть і підбивати не треба сьогоднішню київську владу, оскільки вона сама, не тямлячи, що має чинити зі своєю державою, до огидности старанно мавпує методи Кремля.

Зацитуємо з цього приводу відомого російського політолога Андрія Окару, українця з походження: „Януковичеві хочеться „порядку“, „стабільности“ і „ефективної владної вертикалі“, а не розвитку, модернізації і розширення горизонтальних зв’язків всередині суспільства. За їхнім розумінням, цього можна досягнути шляхом копіювання російської політичної системи – шляхом концентрації влади в руках верховного правителя, марґіналізації й дискредитації опозиції, репресій проти непоступливих опозиціонерів, ліквідування чи обнулення альтернативних центрів влади (Верховної Ради, Конституційного суду та ін.), шляхом контролі над усіма без винятку оліґархами, навіть „своїми“, спробою „заткнути роти“ незалежним й опозиційним засобам масової інформації...“.

Усе це так, але головна проблема полягає в тому, що страх перед революцією штовхає владу на злочини. У свою чергу, злочинець, це добре відомо, за своєю внутрішньою природою є боягузом: чорний намір панує над ним, але разом з цим він хоче врятувати шкуру, уникнути відповідальности.

Це стосується й злочинної держави. Не дочекаємося від неї заяви: „Я злочинна“. Але так само не дочекаємся зречення від злочинності. Тому усім чесним людям треба бути дуже пильними до всього, що діється в Україні, особливо до того, що там нагадує російські методи „закручування гайок“.

Ось нібито льокальна запорізька подія: на початку січня невідомі зруйнували встановлений в Запоріжжі минулого року пам’ятник катові українського народу Йосифові Сталінові. Добре зробили. Але чому – саме в день 92-их роковин від народження Степана Бандери? І чому, ще не встиг розвіятися дим від вибуху, заарештували запорізьких представників Всеукраїнського об’єднання „Свобода“ – політичної сили, котра діє в межах законности і парляментаризму? Тому що націоналісти. А винними, мовляв, можуть бути тільки вони, українські націоналісти і радикальні елементи серед них. Отож треба негайно взятися за них, ґарантувати „порядок“ в суспільстві.

Слово – активістові „Свободи“ Олександрові Аронцеві: „Після затримання наших представників з’явилася думка – а чи не провокація це? Добре зрежисована і спланована російськими чи українськими спецслужбами? Адже після відомих подій на Манежній площі в Москві українська влада, яка у всьому бере приклад з Росії, могла вдатися до такого, аби звинуватити націоналістів, а згодом і взагалі їх заборонити, прирівнявши до нацистів...“.

Ледве чи має януковичівський режим якийсь інший спосіб унеможливити визрівання в Україні революційних настроїв, як подібні провокації. А те, що вони добре зрежисовані і сплановані – це відповідна московська школа. Згадаймо, як наприкінці 1990-их років в Москві вибухали бомби на мостах, в підземці, у житлових будинках, і як потім чесні слідчі, зокрема з числа колишніх офіцерів Федеральної служби безпеки, неспростовно довели, що то були провокації ФСБ, бо В. Путінові потрібний був привід розпочати нову війну на Кавказі, проти Чечні.

Хто з читачів хоче відновити в пам’яті ті події, відсилаємо їх до книжок „ФСБ підриває Росію“ і „Луб’янська злочинна група“. Їхній автор Олександер Литвиненко, колишній офіцер ФСБ, втік з Росії до Англії, аби розповісти світові цю страшну правду. Він заплатив за неї життям. Людину можна вбити за правду. Але правди вбити не можна.

Петро Часто

Атака на Київський Патріярхат триває

Напередодні Новорічного свята Патріярх Київський і всієї Руси-України Філарет зробив заяву, що українська влада та Московський патріярхат здійснюють плян з розвалу та знищення Київського патріярхату. Про це свідчить стрімкий розвиток подій та посилення тиску на Українську Православну Церкву Київського патріярхату.

Цей плян запропонував Московський патріярх Кирило. Головна роля у цьому плані відведена органам державної влади, зокрема Президенту Вікторові Януковичу. Почалася з літньої візити Патріярха Кирила в Україну. Перед цим його найближчий помічник Митрополит Іларіон (Алфєєв) відвідав ряд областей України в пошуку тих, кого можна було б переманити з Київського патріярхату. Влітку на священиків та парафії почався тиск, щоб змусити їх перейти в Московський патріярхат. В окремих єпархіях до 70 відс. священиків пройшли через подібні „співбесіди“.

Одночасність і скоординованість дій свідчили про те, що вони проводилися за вказівкою з урядових кабінетів. На Донеччині обласна адміністрація змушує сільську раду в селі Кам'янка передати старовинний храм Вознесіння Господнього у користування Московського патріярхату. На Київщині обласна влада таємно від громад у жовтні 2010 року зареєструвала їх перехід до Московського патріярхату. Таке сталося і в ряді інших парафій.

Представники влади швидко, злагоджено і оперативно діють на користь Московського патріярхату. Патріярх Кирило заявив: „Мода на розкол проходить, розкольники повертатимуться в канонічну Церкву“. Тому урядові чинники оформлюють всі документи на перехід громад у підпорядкування Москви ледь не миттєво.

Виникла загроза зміни підпорядкування Національного історико-культурного заповідника „Софія Київська“ на користь Москви. Патріярх Філарет висловив побоювання, що підпорядкування заповідника Міністерству культури було ініційоване з метою подальшого надання його храмів та приміщень у відання промосковського Митрополита Володимира (Сабодана). Голова синодального відділу Української Православної Церкви Московського патріярхату протоієрей Георгій (Коваленко) зажадав передання московській церкві усіх приміщень Національного заповідника „Києво-Печерська Лавра“.

Професор Київської православної богословської академії Київського патріярхату д-р Дмитро Степовик заявив про бажання Московського патріярха Кирила повністю підкорити Лавру Москві і навіть зробити тут його другу резиденцію.

Все частіше надходить інформація про те, що потреби церков Московського патріярхату фінансує Українська держава. В Одесі виділено з бюджету міста на утримання катедри Московського патріяхату 1 млн. грн. У Херсонській області у 2011 році плянують добудувати Свято-Андріївський катедральний собор Московського патріярхату у Новій Каховці за кошти державного бюджету (1.5 млн. грн).

Україні не потрібний новий виток конфесійного протистояння. Порушення релігійного миру вигідне лише Патріярхові Кирилові та його однодумцям, які будь-якою ціною хочуть нав'язати українцям „руський мир“. Настав час використати всі надані законом можливости для того, щоб зупинити нову хвилю релігійного протистояння, захистити право віруючих Київського патріярхату вільно молитися у своїй Церкві.

СІЧЕНЬ В НАШІЙ ІСТОРІЇ

Хоча В. Минко не назвав прізвищ

14 січня 1902 року в селі Минківка, Харківська область, народився відомий український письменник Василь Минко. Власне, відомим він став у 1953 році, коли написав сатиричну п'єсу „Не називаючи прізвищ“.



Василь Минко

У ній було зображено сім'ю чиновника, який, перебуваючи на високій номенклятурній посаді, втратив разом з дружиною і сином геть усі линви свого родоводу і опинився у світі, який насправді усе більше ставав звичним для комуністичної еліти. Приїзд до рідного села на вакації особливо підкреслив розрив між цим міністром і простим селянством.

П'єса мала шалений успіх, її ставили в СРСР 144 театри, аж доки виставу не побачила міністер культури СРСР Катерина Фурцева і назавжди заборонила дальший показ п'єси. Я встиг побачити виставу в Кам'янець-Подільському драматичному театрі.

Поява на сцені такої разючої сатири була зумовлена кількома сприятливими обставинами. По-перше, залякані репресіями і уцілілі від них драматурги боялися писати про соціяльні конфлікти, щоб не опинитися серед „ворогів народу“.

На це звернули увагу комуністичні ідеологи. У 1952 році в газеті „Правда“ з'явилася редакційна стаття, у якій було піддано критиці „теорію безконфліктности“. Отже, партія дозволяла писати про деякі негаразди.

В. Минко скористався цим дозволом, але, по-друге, не назвав прізвищ, що дозволяло кожному з елітних чиновників вважати, що йдеться про його колеґ, а не про нього самого, хоча решта населення сприйняла п'єсу як критику усієї „номенклятури“.

Крім заборони вистави, репресій до В. Минка не вжили. Можливо, заважило те, що він був учасником недавньої війни, мав державні нагороди. Насправді каральні органи мали репресувати В. Минка ще у 1934 році. Підставою для цього була його приналежність до Спілки селянських письменників „Плуг“ на чолі з Сергієм Пилипенком, ліквідованої у 1932 році.

4 листопада 1934 року в Харкові було видано наказ на арешт В. Минка, але помилково арештували його сусіда поета Василя Мисика. Коли про це дізнався слідчий, то сказав, що йому однаково, хто стане підсудним, бо усі вони – українські контрреволюціонери.

В. Минка вже не зачіпали, а В. Мисик як помилково арештований не був розстріляний в грудні 1934 року разом з іншими, а впродовж п'яти років страждав на Соловках.

Цей випадок став лекцією перестороги для В. Минка. У 1942 році, на фронті, він вступив до Комуністичної партії, у творчості намагався дотримуватися дозволених тем, але усе ж не витримував, як це сталося з п'єсою „Не називаючи прізвищ“. У побуті завжди був вусатим, кучерявим українцем у вишиванці. Він залишив 15 п'єс і кілька прозових кни, зокрема автобіографічну повість „Моя Минківка“, спогади „Червоний Парнас“ і „Гості мого дому“.

Пам'ятну ролю мав В. Минко в житті моєї матері, яка після 10-річного покарання повернулася з Сибіру і жила у великій скруті. Вона знайшла працю в куточку живої природи педагогічного інституту, де спала серед звірят і харчувалася з їхнього раціону.

Про свої нестатки вона написала до голови Верховної Ради УРСР Павла Тичини, який відрядив до Черкас В. Минка. Київський гість прийшов до ректора інституту Героя Радянського Союзу Олександра Тканка і запитав про мою маму. Колишній партизан відразу впав у підозру, дав знак секретарці, яка сповістила про підозрілого гостя відділ КҐБ. Звідти прибув молодий чоловік і неввічливо зажадав пред'явлення документів.

Обурений В. Минко свій документ показав і пішов геть з кабінету, а за ним мчав сходами переляканий О. Тканко, перепрошуючи письменника. Мабуть, уявляв себе персонажем наступної п'єси, але вже з названим прізвищем. Мамі на вимогу В. Минка надали кімнату з колишньому монастирі, який займала міліція.

В. Минко помер у 1989 році. За його життя говорити відкрито про несправедливі вчинки можновладців, про прагнення їхніх нащадків до багатого, „красивого“ життя було проявом справжньої сміливости.

У творчості В. Минка ця сміливість примножувалася талантом драматурга, і п'єса його вийшла високохудожнім твором. Варто б театрам знову повернутися до неї.

Л. Хм.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Газета заснована у 1893 році

Видає Український Народний Союз

Головний редактор – Рома Гадзевич

Редактори: Христина Ференцевич, Левко Хмельковський, Петро Часто.

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays
by the Ukrainian National Association, Inc.
at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054
Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 644-9510
E-mail: svoboda@svoboda-news.com Website: www.svoboda-news.com
Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280,
2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Передплата на рік $55.00, на півроку – $35.00. Для членів УНСоюзу
$45.00 річно, на півроку – $30.00. За кожну зміну адреси – $1.00.
Чеки і грошові перекази виставляти на „Svoboda“.
Periodicals postage paid at Caldwell, NJ 07006 and additional mailing offices.

Адміністрація „СВОБОДИ“

Адміністратор – Володимир Гончарик (973) 292-9800 дод. 3041
e-mail: admin@svoboda-news.com

Керівник відділу оголошень – Марійка Осціславська (973) 292-9800 дод. 3040
Fax: (973) 644-9510
e-mail: adukr@optonline.net

Передплата – Марійка Пенджола 973) 292-9800 дод. 3042
e-mail: subscription@svoboda-news.com

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Недруги провокують конфлікти

В Запоріжжі суди забороняють громадянам вільно висловлювати свої думки, у тому числі й шляхом заборони проведення маніфестацій та мирних зібрань. 1 січня в черговий раз суд безпідставно заборонив проведення урочистої святкової ходи. Разом з тим, напередодні, у цю ж таки новорічну ніч відбулися арешти в середовищі національно-демократичних кіл Запоріжжя. Затриманих підозрюють у знищенні пам'ятника Йосифові Сталінові.

Але влада, дозволяючи ставити символи, які роз'єднують націю, вводячи у свою практику заборону будь-яких виявів інакомислення, сама змушує українців до самозахисту, не залишає іншого вибору, як вдатися до активних, неформальних дій.

На нашу думку, відповідальність за події, які відбулися останнім часом, в тому числі й навколо пам'ятника Й. Сталінові, більшою мірою лежить на представниках влади, судах та правоохоронних органах.

Ми всі відчуваємо активну діяльність антиукраїнських сил. Уже встановленням пам'ятника Й. Сталінові було закладено міну повільної дії, яка й вибухнула. Але хто знищив цей пам'ятник у такий нецивілізований спосіб? Чи не зробили це ті самі люди, які зіштовхують українців, які ставляться вороже до незалежності України, які сіють розбрат, щоб ослабити вкрай нашу Батьківщину? Ми закликаємо українців до пильности, згуртованости та єдности, в ім'я нашої рідної України.

За дорученням правління,

Олег Ткаченко,
голова „Просвіти",
Запоріжжя

Щоб допомогти журналістам України

24 грудня 2010 року я став членом Київської незалежної медія-професійної спілки, як політолог і журналіст, громадянин Великої Британії, який зараз мешкає у Вашінґтоні.

Вступаючи до медія-профспілки, я хотів показати свою солідарність з журналістами в Україні, які сьогодні, більше, ніж будь-коли за 20 років незалежности, зазнають політичних переслідувань, залякування і цензури. Демократія не може існувати без вільних засобів масової інформації. Стаючи на захист вільних засобів масової інформації, ми стаємо також на захист демократії, яка сьогодні під загрозою в Україні.

Я закликаю інших журналістів з української діяспори наслідувати мій приклад і подавати заяви на участь у цій спілці, щоб показати свою солідарність з журналістами України, які борються, і забезпечити їх ресурсами для боротьби на захист демократії в Україні.

Тарас Кузьо,
Вашінґтон

Треба пам'ятати своє коріння

Я вчуся у 12-ій клясі Школи українознавства ім. Лесі Українки у Випані, Ню-Джерзі, і хочу поділитися своїми враженнями про навчання в Українському Католицькому Університеті (УКУ) влітку 2010 року.

УКУ має дуже гарну сучасну будівлю, що і далі розбудовується. Лекції української мови та літератури проводилися у світлих, добре обладаних кімнатах. У клясі учитель давав завдання, яке ми повинні були виконати, їдучи у місто і спілкуючись з людьми на задану тему, переглядаючи фільми, слухаючи сучасну українську мову.

Саме перебування у Львові справило на мене велике враження. Велич і архітектурна краса міста, рідна українська мова довкола, щирі привітні люди спонукали нас відвідувати багато цікавих місць. Ми відвідали виставу в Оперному театрі ім. Соломії Крушельницької, гру футбольної команди „Карпати".

Дуже важливо пам'ятати своє коріння і робити внесок у підтримку української мови, культури і традицій, як це робить Фундація ім. Василя Тершаківця. Коли мені було 12 років, я питав у мами, чи я можу не ходити до української школи, але моя мама пояснила мені, що знання це є багатством людини – його вогонь не спалить і вода не забере.

Я дякую Фундації ім. проф. В. Тершаківця за нагороду мене стипендією на навчання в УКУ.

Я закликаю усіх дітей нашої школи добре вчитися, щоб бути нагородженими стипендією.

Андрій Васійчук,
Випані, Ню-Джерзі

Звідки ж Президентові знати?

Президент України Віктор Янукович народився у 1950 році, тому про штучний Голодомор 1932-1933 років, про Другу світову війну з власного досвіду нічого знати не може. Але це не перешкоджає йому в усіх цих справах вважати себе знавцем.

Почувши, що говорять про Голодомор і війну Володимир Путін і Дмитро Медведєв, він вирішив позбутися правди про загибель мільйонів українців, і заявив, що вони згинули разом з іншими народами Радянського Союзу. Президент України ніби й не знає, що Україна не з власної волі опинилася в складі Радянського Союзу. Глум над власним народом, який практикує Президент, вражає своєю зневагою до людей, які його на цей пост вибрали.

Історію України з усіма муравйовими, будьонними, ворошиловими, денікіними, петровськими і тисячами інших, які довели українську державу до руїни, а людей до злиднів, голоду і масової загибелі, провідникові слід пам'ятати. Шкода, що дискусії з Президентом у вільному телевізійному етері не практикуються.

Василь Рождественський,
Вудгевен, Мишиґен

Пишіть вірші для „Свободи"

Колись в газеті „Свобода" можна було знайти цікаві вірші на різні теми. Я купила грубий зошит і записувала в цей зошит вірші, які мені подобалися. Останнім часом віршів все меншає, і я не маю чим дописати зошита. Адже ми святкуємо ті самі свята, що колись, і вірші хтось повинен писати в газету, щоб вони йшли поміж людей. Патріотичні вірші тепер потрібні більше, як колись, щоб люди не падали духом.

Надія Кушнір,
Піскатавей, Ню-Джерзі

Протестують також прості люди

Живемо ми тепер тривогою: до влади ідуть тільки за приналежністю до Партії Реґіонів. Це пристосуванці, що міняли багато разів різні партії.

Основна їхня мета – матеріяльне збагачення. З простими людьми у них грубе розмежування, а також невиконання своїх службових обов'язків. Про розбудову української держави і мови не може бути. Навпаки – триває руйнування її.

Усе ж є відчутні надії на покращення. Адже, крім національно-патріотичних об'єднань, тепер протестують проти влади прості люди, підприємці.

Щоб добитися чогось від влади, треба навчитися кожній людині об'єктивно оцінювати владу і відповідно реаґувати на її дії, а не вихваляти її в усьому.

Ми ще живемо за звичаями комуністичного режиму – тільки керівник розумний, а мої зусилля чи мій протест нічого не вартий. Багато людей ще мислить саме так. І маємо відповідний результат.

Григорій Кінюк,
Черкаси

Приємний потік привітань

З нагоди Різдва і Нового року до „Свободи" надійшли численні вітання від читачів та приятелів тижневика. З України написали теплі слова привіту директор Всесвітньої служби „Радіо Україна" Олександер Дикий з Киева, професори Черкаського Національного державного університету ім. Богдана Хмельницького Василь Пахаренко, Віталій Масненко і Володимир Поліщук, працівники видавництва „Смолоскип" з Києва, редактор часопису „干Бористен" Фідель Сухоніс з Дніпропетровська, Микола Шот з Тернополя, Олександер Панченко з Лохвиці, Полтавська область, Сергій Зінченко з Кривого Рогу, Анатолій Сазанський з Миргороду на Полтавщині, Володимир Єфимов з Дніпропетровська, Ганна Карась з Івано-Франківська, о. Юліян Шеремета з дружиною Марією і сином Андрієм з Черкас.

З Канади привітали „Свободу" Кандський фонд „Діти Чорнобиля", з Німеччини – Тарас Ященко і д-р Дарина Блохин, з Словаччнни – Маґда і Микола Мушинки.

З США надіслали вітання секретар Вікаріяту Помісної Української Православної Церкви Київського патріярхату в США і Канаді протоєрей Віктор Полярний, президент Українського Конґресового Комітету Америки Тамара Олексій, Богдан Оришкевич, Тамара Ганенко, головний редактор „Енциклопедії української діяспори" Василь Маркусь і адміністатор Надія Заяць, Ганна Черінь, Культурний фонд Вашінґтонської групи, Оксана Маковець і часопис „Верховина", багато інших.

З редакції „Літопису УПА", Канада, написали:

Хай з небесної висі Різдвяна зоря
Зігріва Ваше серце завжди,
І любов'ю Ісус обнімає щодня,
Захищає від горя й біди!

Дякуємо!

Редакція



Художник Олександер Сафонов, Черкаси

СТОРІНКА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

Св. Миколай приніс подарунки до церкви св. Михайла



Діти і громада Вунсакету зустрічають св. Миколая.

ВУНСАКЕТ, Ровд-Айленд. – 5 грудня св. Миколай відвідав церкву св. Михайла. Отець Роман Ґолемба і секретар 241-го Відділу Українського Народного Союзу Джанет Бардел привітали дітей з нагоди свята.

У програмі, яку підготували Лідія Кузьма-Міняйлюк і Лідія Жук-Клюфас, були вірші та пісні, присвячені св. Миколаєві. У концерті брали участь Іван Ткач, а також діти. Батьки приготували смачне частування.

Найважливішою подією свята став сам св. Миколай, який роздавав дітям подарунки.

Лідія Кузьма-Міняйлюк

ЗБОРИ 59 ВІДДІЛУ УНС,
Неділя, 23 січня 2011 р.

Бріджпорт, Конн. – Загальні збори 59 Відділу *„Українська Січ“*, відбудуться в церковній залі св. Покрови при вулицях Noble та Barnum о год. 2-ій по пол. У програмі: звіти уступаючої Управи, дискусія, вибір нової Управи. Після зборів відбудеться товариська зустріч. Запрошуємо не тільки членів, але усіх зацікавлених діяльністю Українського Народного Союзу. По інформації телефонувати до:
Т. Сливінський, голова 203 375-6995,
І. Гайда, рекорд. секр. 203 261-4530,
Б. Добущак, фінанс. секр. 203 723-4304,
Василь Макійчик, касир.

ПОВІДОМЛЕННЯ
для членів 180-го відділу УНС
З днем 1-го січня 2011 року відділ 180-ий з'єднався з відділом 112-им, секретарем якого є
ЛЕСЯ ОЛЕНЧУК
Просимо членів звертатися у всіх справах членства та забезпечення в УНСоюзі на адресу:
Mrs. Alice Olenchuk
2625 Bonny Blvd.
Parma, OH 44134
(440) 884-5126

УНСоюз і громада – друзі на життя

СКУ надіслав меморандуми до ООН і ОБСЕ

ТОРОНТО. – 4 січня Світовий Конґрес Українців (СКУ) надіслав меморандуми в справі утисків української національної меншини в Росії Верховному комісарові ООН у справах людських прав Наванатемові Пілаєві, директорові Бюра демократичних інституцій та людських прав Організації з безпеки та співробітництва в Европі (ОБСЕ) Джанезові Ленарчикові, Верховному комісарові в справах національних меншин ОБСЕ Кнутові Волебекові, голові Підкомітету Европейського Парляменту з питань прав людини Гейді Гауталі, голові делеґації Европейського Парляменту до Комітету парляментського співробітництва „ЕС-Росія“ Кнутові Флекенштейнові, комісарові Ради Европи з прав людини Томасові Гамарберґові та президентові Консультативного комітету Ради Европи щодо Рамкової конвенції про захист національних меншин Райнерові Гофманові.

У цих меморандумах СКУ порушив актуальні для всієї української спільноти справи, що стосуються намагання владних структур Росії ліквідувати дві найбільші українські громадські неурядові організації – Федеральну національно-культурну автономію українців Росії і Об'єднання українців Росії, та припинити діяльність Бібліотеки української літератури у Москві.

СКУ також надіслав копії меморандумів до Президента України Віктора Януковича і Посла України в Росії Володимира Єльченка та закликав їх захистити свою національну меншину.

„Світовий Конґрес Українців закликає міжнародне співтовариство, Україну та свої складові організації відреаґувати на неприпустимі дії Росії щодо української національної меншини та стати на захист її людських і національних прав," – заявив президент СКУ Евген Чолій.

Світовий Конґрес Українців

В. Брюховецький...

(Закінчення зі стор. 1)

тися до російського культурного фонду, а це виводить розвиток усіх провідних дисциплін з русла розвитку постсовєтської науки і переводить їх в русло сучасних інтелектуальних течій Заходу".

Ось чого бояться – що наші студенти мислитимуть інакше, і вже не з пострадянських першоджерел вивчатимуть науки, а справді те, що є інтелектуальним здобутком всього людства.

– Проти призначення Дмитра Табачника на посаду міністра свого часу виступив лише президент Могилянки Сергій Квіт і Український Католицький Університет, хоча в ректорському корпусі пошепки багато керівників вищих навчальних закладів висловлювалися проти такого керманича. Чому врешті-решт керівники промовчали, „проковтнули“? Бережуть свої портфелі?

– Мені не хочеться звинувачувати ректорів. Мабуть, у нас в академії загальна атмосфера і наші традиції дозволяють це робити – не погоджуватися. Для нас це є нормальне явище. Тим більше ми переконані, що так треба. Що стосується інших ректорів, то є різні причини. Хтось боїться за себе, хтось боїться за університет – знімуть фінансування...

Можливо, деякі ректори відчувають, що їх за щось можна зачепити реально. Тому і сидять, як миші під віником.

– „АнтиТабачна кампанія" зійшла нанівець. Проте коли Табачник ввів платні послуги в університетах, студенти від Луганська до Львова вийшли на акції протесту і добилися своїх вимог. Чому нинішня молодь активно протестує тільки тоді, коли зачіпають її гаманець, і мовчить, коли відбувається наступ на ідеологію чи культуру?

– Очевидно, економічна реальність спонукає молодих людей до глибшого сприйняття матеріяльних речей, ніж до розуміння ідеології. Це показав останній Майдан з підприємцями. Він з'явився тому, що людей вдарили по кишені.

Я люблю сучасну молодь, але моє покоління у цьому віці було іншим. Ми були романтиками. Сьогодні романтика не в фаворі у молодих людей. Це зумовлено життям. Тому мій заклик сьогодні до всіх українських патріотів один – ставайте багатими. Доки ми будемо бідними, нічого не зробимо.

Так, протести спали, але вони жевріють. І в будь-який момент можуть розпалитися так, що ці діячі у міністерстві навіть не очікують.

Розмовляла **Анна Ященко**

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

Святкові зустрічі в Ню-Йорку і Кліфтоні, Ню-Джерзі



Нагороджені громадські діячки (зліва) Ірина Куровицька (Світова Федерація Українських Жіночих Організацій), Звенислва Ґой ((Український Інститут Америки), Марія Шуст (Український музей в Ню-Йорку).

НЮ-ЙОРК. – У Генеральному консульстві України в Ню-Йорку 6 січня відбулося вручення подяк Міністерства закордонних справ України провідникам українських громадських організацій і окремим громадським діячам та святкове прийняття з нагоди Різдвяних свят, організоване за сприяння Товариства „Сила духу" (засновники Роман і Дана Луні) – громадської організації, діяльність якої спрямовується на розвиток двосторонніх українсько-американських відносин, насамперед у сферах культури та освіти.

Генеральний консул України в Ню-Йорку Сергій Погорельцев і Постійний представник України при ООН Юрій Сергеєв урочисто вручили подяки міністерства за сприяння українським ініціативам в ООН, зміцнення авторитету України у світі.

Вітаючи присутніх, С. Погорельцев зокрема відзначив, що забезпечення розвитку зв'язків з українськими громадами за кордоном є одним з пріоритетів діяльности уряду України, зокрема Міністерства закордонних справ, і наголосив на важливості поглиблення взаємодії державних установ України з закордонним українством, спрямованої на збереження та розвитку української культури на американських теренах, піднесення авторитету України в світі, виховання молоді в дусі українських традицій.

В рамках презентації Різдвяного проєкту товариства „Сила духу" відбувся показ українських національних костюмів та унікальних ляльковиx композицій.

Гості подивилися фільм „Сила духу", ознайомилися з творами українського скульптора Ігоря Гречаника, персональну виставку якого плянується розгорнути у приміщенні Генерального консульства у серпні цього року за програмою відзначення 20-ої річниці Незалежности України.

* * *

КЛІФТОН, Ню-Джерзі. – 19 грудня у соборі св. Вознесіння Української Православної Церкви Київського патріярхату відбулось урочисте святкування Дня св. Миколая.

Протоєрією о. Олег Жовнірович, настоятель собору, просвятив Службу Божу діянням св. Миколая, після чого парафіяни зібралась на урочистий сніданок. Діти, для яких і було організоване свято, чекали на концерт. Вони читали вірші, співали пісні, грали на музичних інструментах. Їм допомагали дорослі. Св. Миколай був щедрий на подарунки, то ніхто не був обійдений.

Вже не вперше у соборі проводяться такі свята, під час яких саме діти дізнаються більше про свої коріння, історію, традиції. І раді вони були не тільки подарункам, а й можливості показати, що вони знають свою мову, пісні, релігію.

Ліля Григорян



На святі св. Миколая в Кліфтоні, Ню-Джерзі. Фото: Ліля Григорян

Зустріч духовних провідників у Касі „Самопоміч"

ЧИКАҐО. – Традиційна Різдвяна зустріч з українським духовенством околиці Чикаґо у кредитівці „Самопоміч" відбулася 15 грудня 2010 року. З цієї нагоди зібралися понад 30 провідників українських церковних громад різних християнських конфесій. Була це нагода у дружній, товариській атмосфері поділитися радощами й труднощами праці на громадській ниві.

Президент Ради директорів Українсько-Американської Федеральної Кредитової Спілки „Самопоміч" Михайло Р. Кос привітав духовних провідників від імені дирекції, працівників і понад 24 тис. членів кредитівки. На зустрічі виступив президент і виконавчий директор установи Богдан Ватраль.

Вітаючи присутніх, він сказав: „Надзвичайно вдячний за Вашу віддану роботу для добра наших українців. Незважаючи на теперішні тяжкі економічні обставини, ми вирішили не скорочувати робочі місця, не зменшувати підтримку наших громадських установ, в тому числі й церков. Нам важливо, щоб розвивалася українська діяспора".

Генеральний консул України в Чикаґо Костянтин Кудрик подякував священнослужителям за духовну підтримку громадян, а Кредитівці – за фінансову допомогу громаді.

Отець Віктор Полярний з Української православної катедри св. Андрія Первозваного з Блумінґдейлі, Ілиной, сказав: „Ми повинні заохочувати українську спільноту до участи у розбудові нашої кредитівки".

Далі виступили пастор Григорій Матвіїв з Української церкви п'ятдесятників, о. Богдан Калинюк з Української православної церкви св. Трійці, пастор Української баптистської церкви Олександер Калінін, настоятель Української католицької катедри св. о. Миколая о. Богдан Налисник.

Віце-президент дирекції Олег Караван, голова парафіяльної ради собору свв. Володимира і Ольги, представив нового настоятеля парафії, о. крилошанина Олега Кривокульського.

Духовні провідники поділилися своїми враженнями та побажали парафіянам веселих свят.

**Українсько-Американська
Федеральна Кредитова
Спілка „Самопоміч"**

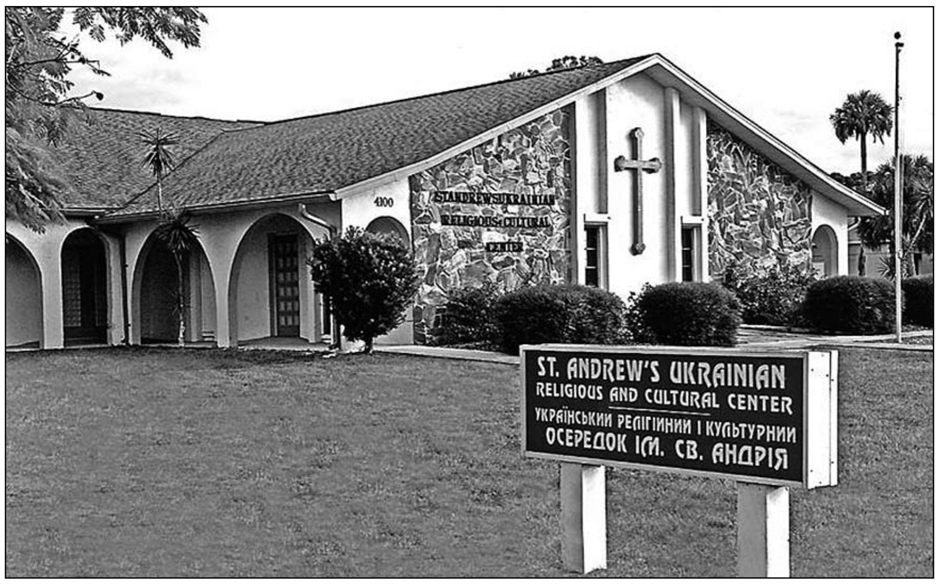


Зустріч духовенства з керівниками Каси „Самопоміч" в Чикаґо.

Цікаві події відбулися в Осередку ім. св. Андрія

НОРТ-ПОРТ, Фльорида. – Громадське життя в Осередку ім. св. Андрія відновилося після гарячого літа. В жовтні відбувся авторський вечір письменниці Ганни Черінь, який організували Галина Лісничa і Галина Король. В листопаді було відзначено 77-му річницю Голодомору 1932-1933 років Панахидою в українських церквах.

А перед Днем Подяки було організовано осінній базар, де, крім смачних українських страв, було також святкове печиво – завиванці, пиріжки, пампушки, які приготувала добродійка Надія Фатенко. Було виставлено на продаж біжутерію Ліди Свистун, святкові картки та книжки з крамнички Осередку; народні вироби на потреби Товариства української мови.



Осередок св. Андрія в Норт-Порті, Фльорида.

В грудні було влаштовано святковий обід в честь св. Андрія, патрона Осередку. Після Служби Божої громада зібралася в залі, щоб у родинній атмосфері відзначити храмове свято. Після смачного обіду, який приготували Н. Фатенко та Надія Лобур, почалася святкова програма. Свій вірш „Святий Андрій" прочитала Ганна Черінь, а її ж гумореску про Андріївські звичаї прочитала Інна Момотюк, донька авторки. Дві пісні заспівали Г. Король, Марія Бойдуй, Г. Лісничa, Н. Лобур, Віра Боднарук, Марія Ковальська, Марія Нікитин при супроводі на акордеоні Володимира Шпічки.

Спільною молитвою, яку провели о.протоєрей Іван Фатенко та о. д-р. Северин Ковалишин, закінчилося храмове свято.

Віра Боднарук


На осінньому базарі при касі Стефа Шандра, Богдан Боднарук, Олена Рузайкіна, Маруся Чорна.


На осінньому базарі (зліва): Віра Боднарук, Ліда Бойко, Рома Ґуран, Неля Лехман і Лідія Білоус.


Марія Гірняк біля столика Товариства української мови.

У Сієтлі відбулося українське свято

СІЄТЛ, Вашінґтон. – Грудневого недільного дня „Heritage Hall", що є місцем проведення акцій етнічних громад штату, було надано українцям. Зусиллями українсько-американського клюбу тут було проведене святкування українського Різдва під назвою „Коляда".

Не було цього разу сцени і залі, артистів і глядачів. Лише вирував розмаїтий гурт людей, дорослих і дітей, які знайомились, спілкувались, розважались. Учасники свята разом з хором „Світанок" співали популярні та напівзабуті колядки, а діти віншували.

Свято доповнювала художня виставка декоративно-прикладного мистецтва Олександри Приведи.Чудові розписи на шовку і лірично-фееричний ляйтмотив її творів принесли естетичну насолоду. О. Приведа продемонструвала ще й ялинкові прикраси, які вона виготовляє з соломи. Прикрашена ними ялинка викликала загальне захоплення. Мисткиня експромтом провела майстеркляси. Завершився вечір запаленням вогнів на різдвяній ялинці та концертом.

Організували пам'ятну подію представники „четвертої хвилі", які перейняли тепер управління в клюбі, що незабаром відзначатиме своє 40-річчя.

Володимир Мигович



Оксана Тимків показує різдвяні поштівки художниці Олександри Приведи, які мали нагоду придбати учасники „Коляди".



На бандурі грає Олесь Криницький.



На українському святі в Сієтлі, Вашінґтон. Фото: Володимир Мигович

Учні Школи українознавства прийшли в „Українське село" з колядою



СОМЕРСЕТ, Ню-Джерзі. – Зранку 8 січня 50 учнів Школи українознавства в Савт-Бавнд-Бруку, Ню-Джерзі, на чолі з директором Романом Гірняком за участи вчителів і батьків відвідали мешканців „Українського села" з Різдвяною колядою та вітаннями і принесли святковий настрій в оселі людей переважно старшого віку, які живуть у цьому селищі. Фото: Левко Хмельковський

Тема календаря ЦУКА на 2011 рік – Петриківський розпис



Новий календар Централі Українських Кооператив Америки.



Андрій Пікуш. „Колядники"

Централя Українських Кооператив Америки видала традиційний календар на 2011 рік, цього разу присвячений Петриківському декоративному розписові, як унікальному явищу національної культури України.

На сторінках календаря вміщено барвисті малюнки Андрія Пікуша „Колядники", „Пробудження", „Соняшники", „Козак Мамай", Марії Пікуш – „Зима", „Діва Марія з Ісусиком", Володимира Глущенка – „Змагання", Надії Білокінь – „Молода з дружками", „Роман та Оксана", Ніни Турчин – „Вогняна пава". Відтворено вироби з розписом А. Пікуша, Н. Турчин, Катерини Тимошенко і Юлії Ніздрань, фрески і люстру Тараса і А. Пікушів.

Головним осередком петриківського розпису є Центр народного мистецтва „Петриківка", створений відомим майстром А. Пікушем в 1991 році за сприяння Національної спілки художників України. Майстри цього центру неодноразово представляли народне мистецтво України на міжнародних виставках в Німеччині, Канаді, США та Японії. 40 майстрів осередку працюють в напрямі індивідуальної авторської творчости за власними задумами. Розписи створюються на виробах з дерева, на папері, полотні, кераміці та інших матеріялах.

Ближче ознайомитись з творчістю петриківських майстрів можна на Інтернет-сторінці www.petrykivka.com.

Л. Хм.

ПОЕТИЧНА РУБРИКА „СВОБОДИ“

Пісняр Ігор Жук: „Їхали царі до Віфлеєму...“

Різдво

Їхали царі до Віфлеєму,
Начищали крейдою корони,
Щось там гомоніли по-своєму
Про нові, нечувані закони.

Наймолодший думав: „Чудасія...
Це мені напевне що приснилось:
Отаке маленьке – вже Месія!..
Та воно ще ж
ледве народилось!..“

А найстарший думав:
„Слава Богу! –
Я таки дожив цієї хвилі –
Отепер вже можна і в дорогу,
Полишити діток Божій силі...

Ні про що не думав
середульший:
З полювання голова боліла –
Просто щось там
потягнуло душу,
А за нею потяглося тіло.

Їхали на конях царів тріє
(ні – один, здається, на кобилі),
В пояс поклонилися Марії,
Йосипу подарували дриля.

А тоді схилились до колиски
Подивитись на малого Сина, –
І завмерли, наче обеліски,
І поволі встали на коліна...

Їхали царі із Віфлеєму,
Їм ще так ніколи не мовчалось.
Думали – і кожен по-своєму:
„Щось почалось...
що ж воно почалось?..“.

Вже, мабуть, минуло щонайменше 15 років відтоді, як Павло Стокотельний і Надійка Світлична, відоме і шановане в громаді українське подружжя, переписало для мене декілька авдіо-стрічок з піснями Ігоря Жука.

Сказати, що то була несподіванка – не сказати нічого. То було щось більше. Навіть припустити не міг, що щось подібне десь існує в сучасній українській культурі.

Явище не вміщалося у звичні виміри – пісні не належали до вокального мистецтва, а все ж були піснями, ґітарний супровід не був музикою, але струни заторкували душу, а вже справжній шок викликали тексти: незважаючи на бездоганну, на вишукану риму, вони не сприймалися віршами, з першого погляду бачилися десь у захмарній високості інтелектуальної поезії, такої рідкісної для нашої літератури, а проте вже другий, третій погляд відкривав у тих текстах щось дуже близьке до земного людського життя, але відкривав не як літературу, не як професійний письменницький голос, призначений для загального користування, а як тиху-тиху мову, мовби спрямовану до тебе одного – мову, котра зовсім ніби простою, зовсім тихою, ні трохи не лукавою мудрістю дарує тобі в дальшу життєву дорогу якийсь дуже важливий знак в ім’я того, аби та дорога стала якомога прямішою і яснішою.

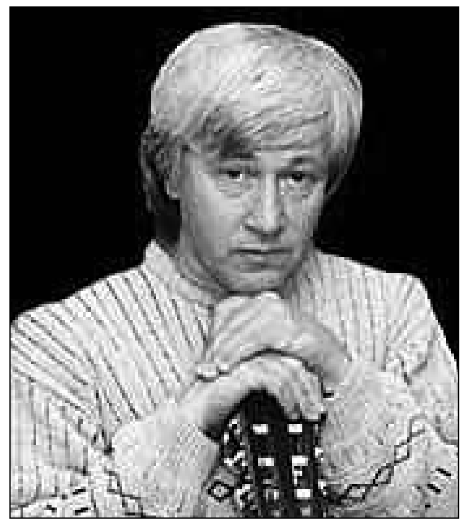
Навіть годі було здогадатися, звідки походить цей талант – в такій мірі він здавався „нетутешнім“.

Втім, як згодом виявилося, у біографії І. Жука багато-що є справді нетиповим для поета-пісняра. Починаючи від освіти. Закінчив фізичний факультет Львівського університету ім. Івна Франка, відтак – аспірантуру в Інституті теоретичної фізики Академії наук України. Кандидат фізико-математичних наук. Ще до віршів і пісень встиг захопитися комп’ютерною технологією, як графік-дизайнер був навіть переможцем Всеукраїнського конкурсу „Художник інформаційного суспільства“.

Спробував себе, і також не без успіху, в кіносправі: є автором сценаріїв понад 30 науково-популярних та художньо-документальних фільмів, виказаши у них увагу вже не лише до розвитку технологій („Плазма“, „Конструювання роботів“ та ін.), але й до драматичної української історії („Михайло Грушевський“, „Отаманщина“, „Симон Петлюра“ та ін.), до народної культури („Відгомін забутого неба“, „Хороспів українців“, „Знак Божої іскри“ та ін.) і до соціяльних проблем сьогоднішньої України („Україно, де ти?“, „Четверта хвиля“ та ін.), а також до дітей та їхнього виховання (книжки „На сьомому небі“, „Діти і радіяція“, „Золото України“, п’єса для лялькового театру „Зло, добро і мікросхема“).

Після такого переконливого творчого „відхилення“ І. Жук знову повернувся до науки й тепер працює старшим спеціялістом в Інституті космічних досліджень Національної Академії Наук України.

Але нерозривною ниткою, котра пов’язувала і далі пов’язує всі ділянки, в яких він так яскраво виявив себе, є авторська пісня,



Ігор Жук

тобто текст і мелодія. Він створив понад 400 пісень, багато з них дістали перші нагороди на всеукраїнських і міжнародних конкурсах та фестивалях.

Виступав у Польщі, Бельгії, США, Німеччині, Ізраїлі. Інший, на його місці бувши, мав би вже десятки поетичних збірок і десятки компакт-дисків. У нього ж – один-єдиний, та й то спільний з київською співачкою Ольгою Богомолець, записаний саме з її ініціятиви. (Це також рідкісна українка: доктор медичних наук, головний лікар Київської клініки лазерної медицини, особистий лікар колишнього Президента України Віктора Ющенка – і водночас поетка, і водночас – виконавиця сучасних і старовинних українських романсів).

Словом, в голові шумить від гордости, що ми як народ, як нація, маємо в собі таких людей.

З радістю знайомимо наших читачів з поезіями І. Жука – з тими, котрі добре читатимуться в атмосфері Різдвяних свят.

П. Ч.

Гетсиманський сад

1. Ніч

Не спиш, мій синочку.
А ніч, мов картинка, в саду...
Про що ти сумуєш, якими мандруєш світами?
Кого все рятуєш? Чому ти не слухаєш мами,
Коли моє серце так гостро віщує біду!..

Не спиш, мій синочку.
А хлопці поснули давно,
Хоч ти так просив, щоб самого тебе не кидали.
Хтось каже крізь сон,
що з води вийшло добре вино,
І скиглить всю ніч за кущем те дівча із Маґдали.

О так, пречудове вино ти зробив із води! –
Та нині воно стало кров`ю твоєю, месіє!
Доба не мине, третій півень іще не пропіє,
Як тричі найперший твій учень
зіб`ється з ходи!

Чого ж ти навчив їх? Що далі вони понесуть –
Чужі в цьому світі, зіщулені привиди часу...
За кого ти вип`єш оту нелюдську свою чашу,
Для кого назавше закреслиш
людську свою суть?!.

Не спиш, мій синочку... Я в думу твою не ввійду –
Ти виріс, ти вище твоєї печальної мами.
Лиш серце моє за тобою блукає світами
Крізь ніч, що, мов казка,
стоїть в Гетсиманськім саду...

2. Відповідь сина

Мамо моя, Маріє,
Тільки Тобі одній
Горе приніс месія –
Син неслухняний Твій.
Міг врятуватись, мамо,
Міг натворити див –
І гендлярем до храму
Сам би тоді ходив...

Міг відректись від неба,
Жив би собі, як всі;
Скільки людині треба –
Хліб, і до хліба – сіль...
Я б теслював, чи сіяв,
Чи лікував людей;
Що їм якийсь месія –
Схиблений іудей!..

Мамо, жарино болю
В попелі душ людських!
Поки Ти світиш – доля
Ще не покине їх.
Я ще повернусь, мамо! –
Прийде судити час
Тих, що стоять між нами, –
Тих, що з`єднали нас.

Мамо, плакуча вербо,
Кожну сльозу Твою
На діямант оберну,
Перетворю в зорю,
Серцем торкну – зігрію,
Зніму вустами з вій...
Мамо моя, Маріє,
Син я чи Бог, я – Твій!

Лист

...А зима тут, Іванку, смішна: ні морозу, ні снігу.
Гори є, але в них ти би вівці свої не напас...
Бережи там дітей. Привезу вам з Італії фіґу –
То солодке таке; там росте – може, буде і в нас.

Я щодня бачу море... А небо – Іва! – що за небо!..
В нас такого нема, все – то гори, то дощ, то жнива...
Я, Іванку, нарешті навчилася спати без тебе;
Але сплю ще сама! – то і ти там шануйся, Іва!..

А леґіники тут – як гуцули: чорняві і горді, –
Тільки ти все мовчиш, а вони – як те „Радіо Люкс“...
Тут один вже поліз... Ну, дістав, як належить, по морді –
Аж господар спитав, що то з ним – тихо буркнув, що флюс...

А як ще не дістав, то хвалився, що купить ми хату,
І що певно си вженить, як я тобі лишу дітей...
Йой, Іва... Я сміюся – а як то дожити до свята!..
Тут Різдво трохи скорше, ніж в нас – то дотерплю, ачей...

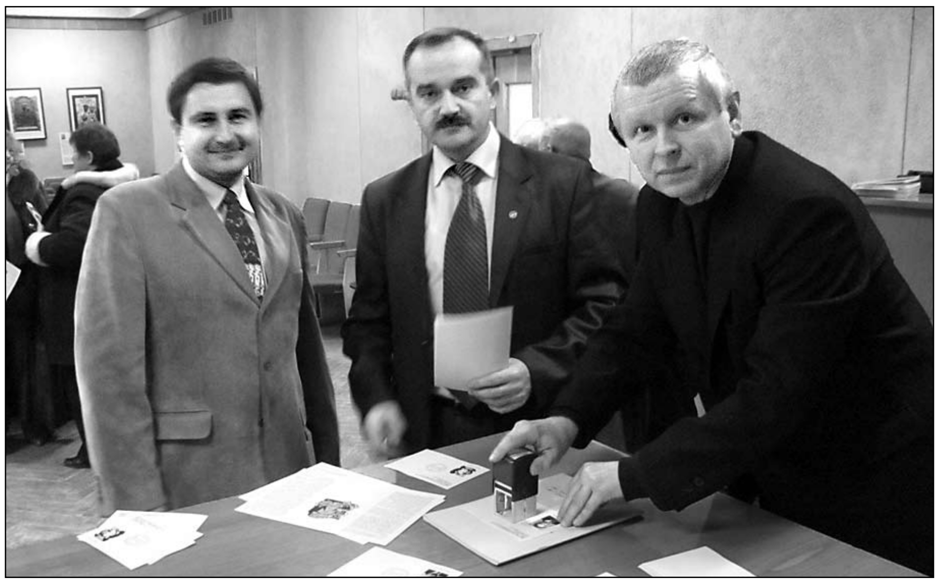
Я, Іванку, не вмію писати такими словами,
Як ото в серіялах. Та й сам ти казав, що то кіч.
Я купила сорочку тобі і спідницю для мами –
І до тої сорочки я прошепотіла всю ніч...

Мій господар питав, чи не маєш ти там інтернету...
Я кажу: якби мав, чи ж би мила я ваш унітаз?..
А дипломи і мого, і твого, Іва, факультету
Вже не варті і свого паперу – що в них, що у нас...

Пишеш, вибори знов... Голосуй. Я не дуже ідейна.
Ми с тобою вже мерзли – і що нині маєм за все?
Мій синьйор все не вірить, що я розумію Айнштайна;
Засміюся: що я! – он філософ маржинку пасе...

Ти не сердься, Іва! – то я так, передихала морем...
А яке тутай небо, Іванку, без тебе пусте!..
Я вже скоро, я скоро приїду... Ми ніч проговорим,
І до ранку та ранка, що знов привезу, заросте...

Згадали видатних українців



Під час спеціяльного погашення ювілейних конвертів.
Фото: Надія Голод

ТЕРНОПІЛЬ. – 1 грудня в обласному краєзнавчому музеї відбулася пропам'ятна академія „Постаті державотворення України з Тернопілля", яку організували музей та обласна організація Національної спілки краєзнавців. Захід був присвячений трьом видатним постатям Тернопілля – Ярославові Старухові, Петрові Федорові та Василеві Галасі.

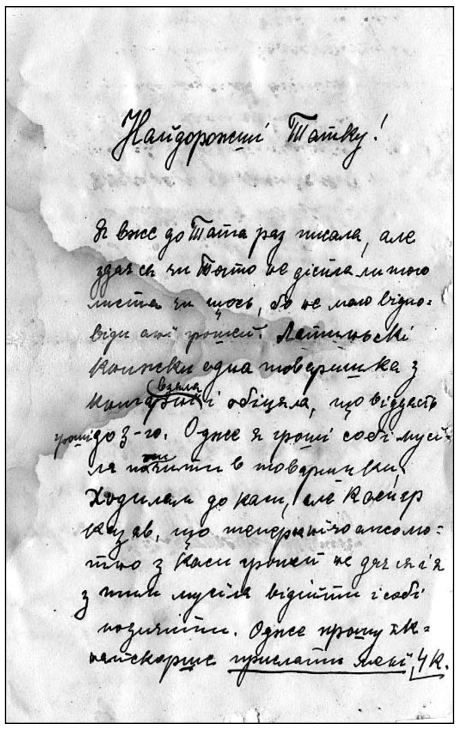
У доповіді, якою розпочалося дійство, „Про підсумки святкування Року Ярослава Старуха на Бережанщині" директор Бережанського краєзнавчого музею, лавреат премії Тимотея та Я. Старухів Надія Голод розповіла, що до 150-річчя з дня народження Т. Старуха та 100-річчя Я. Старуха на Бережанщині відбувся ряд важливих подій – науково-теоретична конференція, книжково-документальна виставка, було встановлено ґранітну плиту на могилі родини Старухів на старому цвинтарі в Бережанах.

Н. Голод подарувала в фонди обласного краєзнавчого музею копію експоната, який знайшов бережанець Володимир Ртіщев у родинному домі Старухів – лист Іванни Старух до батька Т. Старуха, написаний 4 квітня 1913 року.

Доповідачами про Я. Старуха, В. Галасу і П. Федрова на академії були Володимир Шкільний з Козови, Василь Штокало з Тернополя, Богдан Савак з Денисова Козівського району, Володимир Ткач з Тернополя та ін.

Відбулися презентація та клюбне спеціяльне погашення тематичних конвертів. Присутні мали можливість придбати конверти, випущені з нагоди відзначення ювілейних уродин Я. Старуха, П. Федорова та В. Галаси.

Тетяна Будар

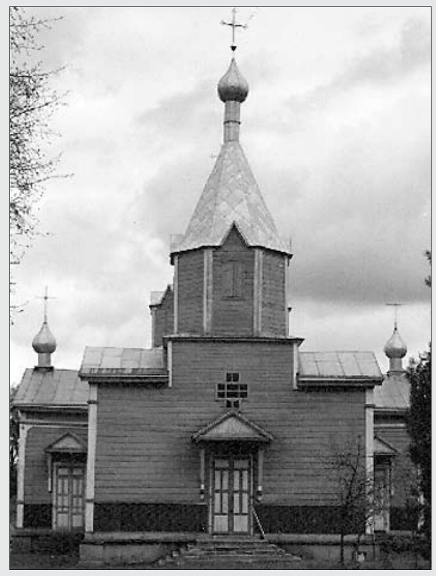


Найдорожчий Татку!

Я вже до Тата раз писала, але здаєся чи Тато не дістали мого листа чи щось, бо не мало відповіди ані грошей.

Сторінка листа Іванни Старух до батька Тимотея Старуха, написаного 4 квітня 1913 року.

Церкву відбудують студенти університету



Такою була церква в селі Плужне.

ПЛУЖНЕ, Хмельницька область. – У жовтні 2010 року в селі сталося нещастя – вогонь охопив Свято-Михайлівську церкву. Від дерев'яного храму, в якому Служба Божа відновилася у 1991 році, залишилася лише баня. Студенти Національного університету водного господарства та природокористування з Рівного вирішили розробити архітектурно-будівельний проєкт, і розпочати відновлення споруди. Наразі на катедрі архітектури відбувся захист п'яти проєктів.

Євген Цимбалюк

Валентин Наливайченко...

(Закінчення зі стор. 5)

для цього потрібно, щоб український урядовець був і в Міністерстві внутрішніх справ, і в Міністерстві юстиції, і в Службі безпеки України.

– Які перспективи парламентських виборів у березні 2011 року?

– Найгірша перспектива була у жовтні цього року, коли я і УККА – дякую їм за допомогу – у Вашинґтоні і в інших столицях світу просили про міжнародну підтримку з тим, щоб не допустити перенесення парляментських виборів на 2015-ий рік. Це перша була небезпека.

Що стосується теперішніх перспектив, то, наскільки ми розуміємо з рішень Конституційного Суду, парлямент має ухвалити рішення на 2012 рік. Дату виборів, згідно з українським законодавством, визначає саме Верховна Рада. На разі вони мають набрати вдруге конституційну більшість, тобто більше 300 голосів, на лютий місяць наступного року. Тоді вже можна говорити, що парлямент визначив дату виборів.

Ми з самого початку займали таку позицію, що вибори мають відбутися в березні 2011 року. Але їх дуже бояться комуністи, литвинівці і всі інші, оскільки втрачають майже всі шанси.

Згідно з рішенням Конституційного суду, вибори мали б відбутися в 2012 році. При цьому найсерйозніше питання демократії, політики, громадянського суспільства для України зараз – це виборче законодавство. Якщо нам вдасться запропонувати і ухвалити Виборчий кодекс, за яким списки до Верховної Ради будуть відкритими, тоді можна говорити, що в Україні є надія на кращу ситуацію.

– Чи Ви плянуєте висунути свою кандидатуру на чергових президентських виборах?

– Ні. Зараз ми не думаємо про кандидатуру, а про участь у парляментських виборах, нам треба зайти у парлямент з новими людьми. Якщо ми ввійдем у Верховну Раду як нова молода українська політична сила – і не обов'язково тільки від „Нашої України" – то зможемо змінювати українське законодавство на більш демократичне. Бо інакше до 2015 року не залишиться ніякої опозиції в Українській державі, пропаде сенс у самих виборах.

– Які у вашої партії взаємини з Українською Церквою?

– Ми в церковне життя не втручаємось. Але не приховуємо, що підтримуємо ідею створення Української помісної Церкви. Це зазначено і в політичному маніфесті нашої партії.

– Яким чином патріотичні сили в Україні можуть бути почуті, якщо засоби масової інформації, зокрема телебачення, перебувають здебільшого в руках олігархів?

– Мабуть, як ніхто інший, я знаю, хто є справжніми власниками українських телеканалів і що в нас робиться в електронних засобах масової інформації. Попередня влада не спромоглася досягти ні більшої прозорости, ні реєстрації телеканалів, які отримують ліцензії в Україні, згідно з українським законодавством.

Мережеві телеканали, в тому числі 5-ий, через маленькі підставні або офшорні компанії зареєстровані на Кіпрі. Так само й „Інтер" — зареєстрований на Кіпрі. 23 відстотки „Інтеру", належать росіянам. Тому цей телеканал не є українським ані за формою власности, ані тим більше за змістом програм.

Це велика небезпека для України – маніпулювання суспільною свідомістю, просування і пропаґування неукраїнських та антиукраїнських ідей. Тому моя думка така, що український телеетер, українські телеканали треба було перереєструвати в Україні згідно з українським законодавством. Або хоча б домогтися в цьому питанні прозорости, дізнатися і опублікувати, хто є власниками.

– Нещодавно прем'єр Росії Володимир Путін принизив ролю українського народу в перемозі над фашизмом у Другій світовій війні. А ще перед тим перед тим почали готувати так званий спільний з Росією підручник з історії України. Хто саме готує цей підручник?

– Нам абсолютно байдуже, що виписують необольшевики або неошовіністи. Хай пишуть все, що хочуть. Нам це не цікаво. Нас, як політичну силу, цікавить той проєкт, який ми здійснюємо з Товариством „Меморіял"спільний з Романом Круциком. А те що сказав Путін, не має нічого спільного з історією. Щоб таке висловлювати, треба бути несповна розуму. Ми цього не боїмося. Путін хоче бути черговий раз президентом. Якщо він хоче цього досягнути на такій грубій брехні, то це їхня проблема – його особисто і всіх росіян.

– В Україні відбувається реформа державного апарату, оголошено про зменшення кількости чиновників на 30 відсотків. Але при цьому виявилось, що видатки на утримання державного апарату збільшаться. То який ефект цієї реформи?

– Перше, це не є жодна реформа. Це – калька і копіювання російської бюрократичної системи. Навіть стосовно назв міністерств. Вони просто механічно поoб'єднували міністерства або переформатували в комітети — на ранґ нижче. Тобто це є суто бюрократичне перейменування або, де можна було, об'єднання виконавчих структур.

По-друге, це не є реформою, бо жодна корупційна чиновницька схема не ліквідована. Як люди страждали від корупції та бюрократичного свавілля, так і зараз страждають.

– Як, на ваш погляд, зараз складаються стосунки між США і Україною після обрання Президентом України Віктора Януковича?

– Дуже погано. Так зване „перезавантаження" у стосунках США з Росією для України позначилося тим, що ми не просто випали з поля уваги американського уряду. Україна зазнала суттєвих обмежень з точки зору підтримки і провідних партій, і неурядових організацій, інституцій, які б допомагали подальшій розбудові демократичного виборчого законодавства.

Це два серйозні наслідки для України, і ці наслідки я відчуваю на собі. Оскільки навіть стосовно визнання чи невизнання виборів демократичними — всі чесні сили могли дати цьому відповідну оцінку, крім Державного департаменту США.

Записав **Степан Слуцький**

Єгипетські піраміди збереглися на Полтавщині

Піраміди є не тільки в Африці чи Америці. В Европі теж є три піраміди. Одна – в Римі, а дві – на Полтавщині.

Полтавський поміщик, виходець з давнього козацько-старшинського роду Платон Закревський був сватом прем'єр-міністра Росії Петра Столипіна, а його син Гнат належав до імперських служилих високої ранґи – тривалий час був російським послом у Єгипті. Ось тоді і вразили його тисячолітні піраміди. За їхньою подобою надумав Г. Закревський звести родову усипальню в батьківському маєтку – в Березовій Рудці (нині село Пирятинського району). Для цього привіз з Єгипту деякі будівельні матеріяли, придбав статую богині Ізіди, створену десь у другому тисячолітті до нашої ери.

Основа березоворудської піраміди, як і єгипетських, чотирикутна, ребра граней „дивляться" чітко в напрямах частин світу. Споруду звели з силікатної цегли, а зовнішні стіни залили цементом, створивши ілюзію плит. Усередині пірамідальної каплиці розмістився вівтар, у підземній камері – хрестоподібний склеп з чотирма нішами.

Як свідчать архівні світлини початку XX ст., стіни з одного боку були розписані цитатами з Біблії, з другого – єгипетськими ієрогліфами. Вхід до усипальні, змурованої на честь батьків Гната – Ганни й Платона Закревських, охороняла крилата богиня Ізіда – символ сімейної вірности, родючости й материнства. Висота піраміди – дев'ять метрів. 1899 року вершину споруди увінчав хрест: тоді було завершено будівництво.

Всемогутня богиня Ізіда виявилася безсилою проти більшовиків: шукаючи золото, вони викинули з цинкових трун рештки похованих. Забальзамоване в меду тіло Г. Закревського селяни знайшли в рівчаку неподалік цвинтаря й перепоховали. Червоні комісари здерли з стін усипальні фрески й письмена, статую давньоєгипетської богині розбили, жбурнувши на смітник. Заразом зруйнували й церкву, що стояла неподалік на цвинтарі.

Після Другої світової війни влада перетворила піраміду на господарське приміщення – у ній обладнали сховище молокозаводу.

У 1980-их роках у селі вирішили збудувати новий клюб, тому цінна пам'ятка культури й архітектури XIX ст. мала піти на злам, бо, мовляв, не вписувалася в архітектурний ансамбль села. Однак, споруда була настільки міцною, що її не подужали навіть потужні бульдозери. Наразі піраміда слугує смітником, до якого п'яниці скидають пляшки, начаркувавшись за напівзруйнованим радянським клюбом.

Другу полтавську піраміду розташовано в селі Комендантівці Кобеляцького району – вона давніша й більша за березоворудську. Надхненник екзотичної споруди – Олександер Білевич, офіцер царської фльоти. Деякий час він перебував у Єгипті в складі обмеженого континґенту російських військ. Тут і захопився пірамідами. Щоправда, своє творіння герой російсько-турецької війни спорудив за мотивами усипалень племені майя. Взятися за здійснення ідеї змусила передчасна смерть коханої дружини Софії.

Через складну технологію будівництва й маштабність споруди роботи розтяглися на 13 років. За будівельний матеріял правив ґраніт із місцевого кар'єра: піраміду складали з ретельно підігнаних бльоків різного кольору – від світло-сірого до коричнево-червоного, які тросами піднімали вгору по дерев'яних жолобах. 1877 року будівництво нарешті завершилося й величну гостроверху споруду освятили. Висота піраміди становила 15 метрів.

Підземний ярус містив три погребальні камери, що з'єднувалися між собою ходами. На першому наземному поверсі розташувався православний храм зі склепінчастою стелею, де поставили вівтар та іконостас. На другому поверсі влаштували дзвіницю з одним дзвоном, до якого піднімалися драбиною, змонтованою ззовні. Православний храм у Комендантівці отримав назву Софіївської церкви – у її крипті було поховано 30-річну дружину поміщика Софію, а 1916 року й самого О. Білевича.

Після жовтневого перевороту 1917 року піраміду пограбували, а чудернацьке приміщення колгоспники пристосували для зберігання мінеральних добрив.

Начальник управління культури Полтавської обласної адміністрації Генадій Фасій повідомив, що піраміди в Комендантівці й Березовій Рудці внесено до переліку пам'яток архітектури місцевого значення. Проте це жодним чином не вплинуло на їхній стан: на занедбаних об'єктах немає навіть охоронних дощок.

У Державній службі охорони національної культурної спадщини взагалі не чули про полтавські піраміди.

Березоворудську піраміду хочуть включити в ансамбль палацово-паркового мистецтва Закревських, що має статус національного надбання. За словами сільського голови Володимира Оніщенка, наразі готується проєктно-кошторисна документація для реставраційних робіт в усипальні. Подали заявку до одного з американських фондів, який допомагає відроджувати архітектурні пам'ятки.

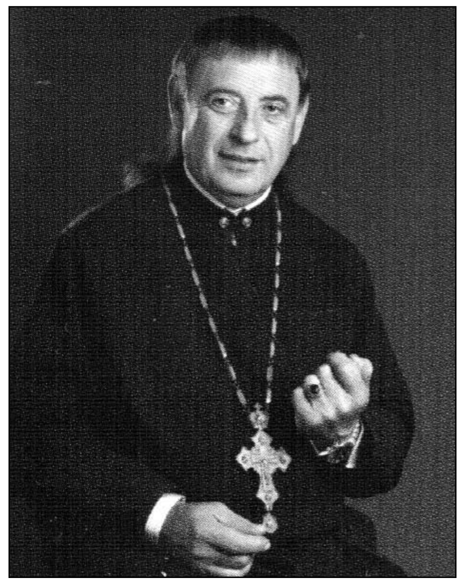
А от голова Комендантівської сільської ради Неоніла Шпорт не знає, що усипальня Білевичів є пам'яткою архітектури місцевого значення. У 2009 році впритул до піраміди прибудували з облицювальної цегли хату під зеленою металочерепицею, з пластиковими відливами. Кажуть, що у ній буде церква, обіцяють встановити хрест.

Юрій Поташній,
Київ



Занедбана піраміда в Березовій Рудці.

Колядуємо разом



Виконавець колядок о. Михаїл Хім'як.

КОНЮШКИ КОРОЛІВСЬКІ, Львівська область. – Шостий компакт-диск „Колядуємо разом!", до якого увійшли 15 музичних творів, видав о. Михаїл Хім'як.

Сім колядок він записав на Львівському телебаченні (режисер Наталія Миронюк). Свою діяльність він започаткував вісім років тому. Він став автором багатьох пісень, зокрема пісні „Страдальна Мати", відеокліп до якої плянує зфільмувати у церкві св. Дмитрія, де він служить.

Пісня „В широкій долині" з цього компакт-диску дає розуміння того, що схід і захід України – єдине ціле неподільної і великої держави. Перед тим, як обрати сан священика, він закінчив Самбірське училище культури.

Марія Пукій

Найвищий дідух

РІВНЕ. – Виготовлений у Рівному дідух „побив" минулорічний рекорд за своїм розміром, бо досі найбільшим дідухом в Україні вважався львівський – торік його зріст сягнув трьох метрів. Рівненський солом'яний оберіг виявився на 13 сантиметрів вищим від свого львівського побратима.

Його на замовлення міської влади виготовив народний умілець, господар реміснічого хутора „Плугаки", що у селі Дермань Здолбунівського району Микола Огородник.

Євген Цимбалюк



Майстер соломоплетіння Микола Огородник з дідухом.

НА АКТУАЛЬНУ ТЕМУ

М. Азаров розпочав арешти понад 10 років тому

17 січня 2003 року „Українська правда“ писала про керівника Державної податкової адміністрації України Миколу Азарова: „Тиск на будь-які підприємства та організації, причому в повному протиріччі з законом, став звичною практикою. Судові процеси проти незаконної діяльности податківців ніколи не завершуються на користь позивачів. М. Азаров має фактично необмежену контролю над усіма видами підприємництва. М. Азаров використовує очолювану ним державну структуру для боротьби з політичними супротивниками. Каральний апарат податківців існує лише завдяки жорсткій репресивній системі управління, створений М. Азаровим“.

Відтоді минуло багато років, але ситуація не змінилася на краще. М. Азаров спирається на власний досвід минулих років. Арешт Юрія Луценка та інших представників влади часу Віктора Ющенка відродив спогад про те, коли й мене було заарештовано саме з волі азаровського департаменту. Я особисто не знайомий з Ю. Луценком, хоча разом з тисячами українців був поряд з ним на Майдані.

Не можу забути інтерв’ю, яке він давав як міністер внутрішніх справ, розповідаючи про своїх дітей. Вечорами, після роботи, він любив читати своїм дітям вірші з щойно виданої видавництвом „А-ба-ба-га-ла-ма-га“ збірочки дитячих пісень. Журналісти запитали, який з тих віршів улюблений? Ю. Луценко почав читати:

Уранці біля хати
Малесенькі сліди:
Зайчаточко вухате
Приходило сюди.
Стояло біля хати,
Ступило на поріг,
Хотіло нам сказати,
Що випав перший сніг.

Міністер виявився таким же батьком, як і усі ми. Він читав своїм дітям ті ж самі книжки, які я читав своїй малечі. І ті ж самі вірші подобалися нашим дітям. Чи М. Азаров чув про „вухате зайчаточко“? Навряд.

Ю. Луценка закували в кайдани, як небезпечного злочинця і відвезли до в’язниці колишнього КГБ. Швиденько засудили. Арешт.

Я знаю, як бути заарештованим в Україні. Перше почуття – розпач. Ще сьогодні вранці плянував щось зробити, а ось вже міліціонер робить обшук в твоїх кишенях, наказує зняти ремінь, витягти шнурки з черевиків.

Мене заарештували на допиті у слідчого. Арешт – це засіб для злочинців. Якщо людина кожен день спілкується з слідчим, відповідає на його питання, сама ходить на допити, то навіщо її саджати за ґрати? В той час я був керівником міжнародної благодійної організації в Україні. Ми робили багато доброчинних проєктів, і під ці проєкти з Заходу надходили добровільні пожертви, які не мали оподатковуватися.

Я прийшов у відділок податкової міліції за викликом. Мабуть, в мене був гарний настрій, бо я посміхався. У відповідь на мою посмішку, почув: „Зараз ми тебе зв’яжемо рушниками, поголимо бороду, отоді будеш тут посміхатися“.

Я запитав у слідчого, чому він зі мною так розмовляє? „Як хочу, так і розмовляю, а тобі краще мовчати, бо буде гірше“, – сказав слідчий. Я намагався дізнатися його прізвище, але почув, що мене ніхто не ображав, свідків немає. Слідство тривало декілька місяців. Свідків проти мене не було. Закон чітко наголошував, що пожертви на благодійність не оподатковуються, але начальник податкової міліції повторював: „Але ж там є гроші!“

Мене не били. Як я дізнався пізніше, мій приятель приїхав до начальника в’язниці і заплатив йому особисто, щоб мене не били. Інших били. Якусь жінку примкнули кайданами до ґрат в коридорі, куди виходять двері всіх камер, і били монотонно і довго. Спочатку вона плакала, потім просилася, потім лише скавчала, як цуценятко. Її били саме навпроти двері моєї камери, то я міг чути все, що відбувалося. Її руки були приковані вгорі, а били по спині палицею. Це була досудова в’язниця і всі, хто там перебував, були ще підозрюваними, а не звинувачуваними.

Зі мною в камері був хлопчик віком до 15 років. Його заарештували за те, що він вкрав з ятки на автобусній зупинці сирок за 50 копійок. Він був дуже голодний. Його звали Юрком. Він мені розповів, що слідчий прикував його руки кайданами до стільця і одягав на голову газову маску. Слідчий на декілька хвилин перекривав доступ повітря до маски і хлопчик задихався. Слідчий палив цигарку і дмухав в трубку цигарковим димом. Юрко не хотів вмирати, плакав та кричав, але під маскою не було чути. Він підписав зізнання у злочинах, щодо яких слідчі не могли знайти винуватців.

Мені адвокат писала: „Суддя вимагає тисячу долярів за зміну перебування під вартою на підписку про невиїзд“. Хабарі брали всі. Слідчі, начальник в’язниці.

Сидів зі мною безробітний старшого віку. Він вкрав дві дошки і поніс їх на базар, щоб продати. Коли він потрапив до камери, то проспав майже добу. Мабуть, був сильно виснажений. Але й уві сні його руки продовжували працювати – забивали якісь цвяхи, щось пиляли, щось робили. Він хотів працювати, але не мав праці.

Коли він прокинувся, то почав стукати в двері і пояснювати, що вже п’ятий день, як його затримано, а дружина повернеться з села і не зможе потрапити до хати, бо єдиний ключ – в нього. Охоронець сказав: „Виходь“. Дядько вийшов – і охоронці почали його бити.

Прийшла моя адвокат і сказала, що я можу вийти. Пізніше ми зустрічалися на вулицях міста з охоронцями, з слідчими. Вони говорили: „Ти не ображайся, ти ж розумієш“.

Так. Я розумів. І коли важкі металеві двері відчинилися, випускаючи мене на волю, мій наступний крок був – на Майдан. На тому Майдані був Ю. Луценко, там мали бути дядько з ключами від порожньої хати і голодний хлопчик. Тепер не тільки хлопчик, а й Ю. Луценко за ґратами. Про дядька не знаю… Навряд, чи М. Азаров знайшов працю для нього.

Фелікс Хмельковський

Проєкт сприяння доступові до результатів досліджень в Україні

КИЇВ. – Проблема наукової комунікації для українських учених є надзвичайно актуальною. Оперативність розповсюдження результатів наукової діяльности українських дослідників, збільшення їхньої присутности в світовому академічному просторі, зняття бар'єрів чи ізольованости до академічної спільноти, важливість обміну думками, – все це необхідні нині складові розвитку сучасної науки.

На жаль, ситуація нині далека від бажаного, хоча в Україні нині видається щороку 1,416 назв академічних серіяльних видань (журналів передусім). Але лише 19 з них мають „імпакт-фактор" (показник у світі оцінок наукових журналів світу), і лише один журнал – імпакт вище одиниці. Публікації українських учених залишаються відомими вкрай вузькому колові, а механізми оприлюднення результатів досліджень – неефективні.

Наклади друкованих журналів не перевищують, як правило, 200-300 примірників, а механізми їх розповсюдження незрозумілі. Переважна кількість наукових публікацій українських учених залишається невідомою не лише світовій, а часто і вітчизняній науці.

Отже, питання ефективної наукової комунікації та підвищення таким чином авторитету української науки у світі, інтеґрації української академічної спільноти до світової лишається надзвичайно важливим та актуальним. Як же це забезпечити?

Один з шляхів – „Відкритий доступ" – новий модель наукової комунікації. Він забезпечується через журнали відкритого доступу та через архіви (репозитарії) відкритого доступу, які створюються через депонування та самоархівування вченими своїх праць у відкритих електронних архівах. Такі архіви безкоштовно й безперешкодно пропонують свої ресурси широкому загалові.

Архіви можуть належати організаціям (університетам, лябораторіям тощо) або стосуватися певних дисциплін (фізики, економіки тощо). Автори мають право архівувати свої недруковані матеріяли без будь-яких дозволів, а щодо постпринтів, то більшість журналів уже дозволяє авторам архівувати в репозитаріях їхні вже надруковані статті.

Важливий проєкт „Електронна бібліотека України: створення центрів знань в університетах", який виконується з 2009 року, теж передбачає створення відкритих електронних архівів. Фактично всі 10 університетів України – учасники цього проєкту створили чи створюють нині інституційні репозитарії, активно популяризують ідею відкритої інформації в цілому.

Зважаючи, разом з тим, що Україна має понад 800 вищих навчальних закладів, а лише 19 з них надають можливість своїм співробітникам оприлюднювати результати своїх досліджень у власних репозитаріях, Могилянська бібліотека виступила з ініціятивою створення спільного міжуніверситетського мультидисциплінарного відкритого електронного архіву для розміщення науковцями України своїх публікацій. Проєкт був підтриманий невеличким ґрантом від Міжнародного фонду „Відродження".

Архів передбачає самоархівування ученими своїх публікацій: будь-який дослідник з України може зареєструватися та зареєструвати свою інституцію (наукову, освітню, дослідницьку) та розмістити в архіві публікації. Розроблені політики та процедури функціонування архіву, налаштовано технічні характеристики. Архів вже зареєстровано у міжнародних гарвестерах DOAR та ROAR, а також у українському гарвестері. У разі існування в інституції власного відкритого електронного архіву діє система перенаправлення. Проєкт „ELibUkr-OA" підтримує усі необхідні міжнародні стандарти та протоколи обміну даними, що забезпечує ефективний та надійний доступ до результатів досліджень учених України в світовому просторі.

Архів розпочав діяти лише влітку 2010 року, а до кінця року в ньому вже було зареєстровано 26 спільнот, і розміщено понад 600 публікацій від дослідників Волинського та Запорізького національних університетів, Черкаського державного університету, Рівненського гуманітарного, Кіровоградського педагогічного, Миколаївського аґрарного університетів, Академії Митної Служби України, Національної юридичної академії, Дипломатичної академії, різних науково-дослідних інститутів системи Національної Академії Наук України та ін., фактично з усіх куточків України.

Особливим поповненням архіву стало розміщення у відкритому доступі розсекречених матеріялів Служби безпеки України, які Могилянка та Львівський університет отримали весною для організації широкого доступу учених та дослідників.

Сподіваємось, що архів ELibUkr-OA буде швидко розвиватися і надалі, і стане не лише важливим джерелом оприлюднення результатів досліджень науковців України та забезпечить вільний безперешкодний доступ до актуальних наукових досліджень, але й надасть надасть новий поштовх науковому обмінові та розвиткові, інтеграції вітчизняних досліджень у світовий науковий контекст; створить поле для відкритих наукових дискусій, сприятиме міжнародній науковій співпраці.

Академічна свобода, яку підтримують університетські спільноти з усього світу, безумовно, передбачає вільний доступ до наукової інформації. Такий доступ через розвиток відкритих електронних архівів та відкритих електронних журналів українських університетів та можливість вільно підтримувати стосунки з своїми колеґами в будь-якій частині світу – одна з складових подальшої інтеґрації України до світової академічної спільноти.

Тетяна Ярошенко,
віце-президент
з інформаційного забезпечення
та директор наукової бібліотеки
Національного університету
„Києво-Могилянська академія"

Святині Волинського краю

Поліська скарбниця церковних дзвонів

Церква св. Миколая (XVII ст.) в селі Стара Рафалівка, як і саме поселення, належать до давніх мурованих святинь Володимирецького району Рівненської области. Містечко Рафалівка з околичними селами до 1601 року належало православним князям Чорторийським, які продали їх мінському воєводі, римо-католикові Янові Пацові. Потім власність перейшла до князя Лещинського, а тоді до Рафаїла Романовського, а від нього – до графа Нарциза Олізара, який володів містечком і селами до 1831 року, коли його маєтки за участь в польському повстанні були конфісковані і передані до державного скарбу.

Якийсь час Рафалівка, Колки, Висоцьк належали гетьманові правобережної України Павлові Тетері, резиденція якого була у Вишгороді (Висоцьку) на Горині. Коли будували римо-католицький костел в містечку, північніше від нього була дерев’яна православна церква св. Параскеви, яку спалили 1834 року. Нині лише уламок хреста позначає її колишнє місце на садибі одного з парафіян.

Під час Богослужінь в храмах, починаючи з X-XI ст., складовою їх частиною стали церковні дзвони. Храм св. Миколая в Старій Рафалівці віддавна є найбільшою скарбницею церковних дзвонів цього реґіону, не лише за кількістю вцілілих, а насамперед – це безцінні твори сакрального мистецтва людвісарів. В церкві – 14 дзвонів, різних за величиною, вагою, звуком, але кожен по своєму є неперевершеним предметом людвісарства. Найстаріший дзвін – 1667 року, невеличкий за розміром, відлитий з бронзи з зазначенням дати на плащі.

Інші дзвони позначені датами: 1709 рік, з барельєфними іконами святих; 1713 рік; 1783 рік (розколотий), напис латинською мовою на плащі дзвона „Рафаїл Романовський-меценат“, нижче напису – ніжний рослинний орнамент; 1799 рік без орнаменту, розколотий; 1836 рік – великий за розмірами, надщерблений, з рослинним барельєфним орнаментом; 1888 рік – удекорований барельєфною іконою св. Миколая, а з іншого боку – барельєфний восьмиконечний хрест. Ще один дзвін, як і попередній, московської роботи з XIX ст. На ньому є напис російською мовою: „Завод Оловнишникова, вилитий в Ярославлі“.

Наймолодший дзвін 1933 року. Мідний, багато удекорований, з написами. Зазначено ім’я жертводавця біля самого вушка дзвону, нижче – багатий рослинний орнамент, під ним в п’ять рядів окружний текст: „На пам’ять 1900-річчя народження і розп’яття короля Христа“.

На особливу увагу заслуговує п’ятий зліва дзвін на дзвіниці. Він без сумніву є виробом місцевих людвісарів з Степаня чи Володимирця, де вже в середньовіччі були рудні, де плавили з болотної руди залізо, чавун, мідь, та виготовляли залізні знаряддя праці, невеликі за розміром і вибагливістю дзвони.

Подібні дзвони місцевих поліських людвісарів, різні за розмірами, зустрічалися авторові в багатьох храмах Волинського Полісся, особливо в селах Деражно, Великий Мидськ, Збуж, Степань, Кричильські.

Дзвони місцевих людвісарів – дуже простої, невибагливої роботи, з чавуну, без жодних удекорувань, без зазначення дати, майстра, жертводавця, одначе, всі вони є творами наших предків, засвідчують їхню майстерність. З них можна судити, що людвісарство не було чуже нашим предкам, що не лише німці були відомими майстрами дзвонів на наших землях. Збережені дзвони є свідками майстерности волинян, які, при потребі, відливали необхідні церковні предмети – дзвони, свічники, царські ворота.

Недільного осіннього холодного ранку я вирушив електропотягом до Рівного, а звідти – до Сарнів, звідки вже автобусом – до Старої Рафалівки, храм якої є справжньою духовною скарбницею цього реґіону. Про дзвони церкви св. Миколая в селі я дізнався від свого колишнього студента, випускника Волинської духовної семінарії, нині священика церкви св. Михайла в Кузнецовськy о. Йосипа Шарка.

Стара Рафалівка зустрічала мене тишею і спокоєм, з усіх сторін закрита від світу зеленою пеленою лісів, лише контури Рівненської атомної електростанції піднімалися поруч, давали знати, що цей куточок Полісся зазнав урбанізації.

Перед церквою св. Миколая є символічна могила з дерев’яним хрестом-пам’ятником всім жителям села, які віддали життя за волю України. В храмі мене зустрів о. настоятель Сергій Прокопчук, з яким ми знайомі заочно. Він – автор цікавого і цінного дослідження „Духовна святиня Полісся“ про церкву св. Миколая, в якій служить вже шість років.

При вході до церкви є куточок-музей предметів сакрального мистецтва. Тут не лише давні дзвони, а й стародавні книги, документи, фотодокументи.

На дзвіниці – скарбниця церковних дзвонів. Різні за величиною, вагою, металом, голосом, удекоруваннями, вони становлять різнобарвну мозаїку безцінних скарбів сакрального мистецтва. На місці, де стояла церква св. Параскеви, тепер садиба місцевого селянина. В його дворі стоїть камінь, нижня частина хреста, який був поставлений в другій половині XIX ст. на місці святині, позначаючи тим святість місця, вимоленого молитвами.

З о. Й. Шарком оглянули місто Кузнецовськ, храми, атомну електростанцію, вели мову про минуле рідної землі, її неповторну красу, яку осінь-чарівниця розмалювала в різні барви.



Біля церкви св. Миколая в селі Старій Рафалівці о. Йосип Шарко (зліва) і Володимир Рожко.

У церкві над річечкою Живець

Село Понебель належить до давніх поселень Волині. Воно розташоване за 10 кілометрів західніше від Рівного, над річечкою Живець. Свою назву село і річечка виводить від слова „небель“, яке має староіндоевропейське, старогерманське походження і означає „водяна жила“, бо саме нею й була річечка Живець, яка живила водою навколишню місцевість.

За науковими дослідженнями проф. Олександра Цинкаловського перші писемні згадки про село стосуються 1570 та 1583 років, коли воно належало до українського шляхтича Федора Чаплича-Шпановського. В 1577 році він платив за Понебель подать від 12 димів і 8 городів. Натомість о. Микола Теодорович першу писемну згадку про Понебель датував 1595 роком, коли воно вже належало князеві Юрієві Чорторийському-Клеванському. Він писав: „Село Понебель Рівненського повіту згадується в акті від 5 грудня 1595 року в запису князя Юрія Чорторийського, даному сестрою його княгинею Оленою Горностай на маєток Пересопницю з тим, щоб доходи з того маєтку були використані на утримання Пересопницького монастиря Різдва Пресвятої Богородиці“.

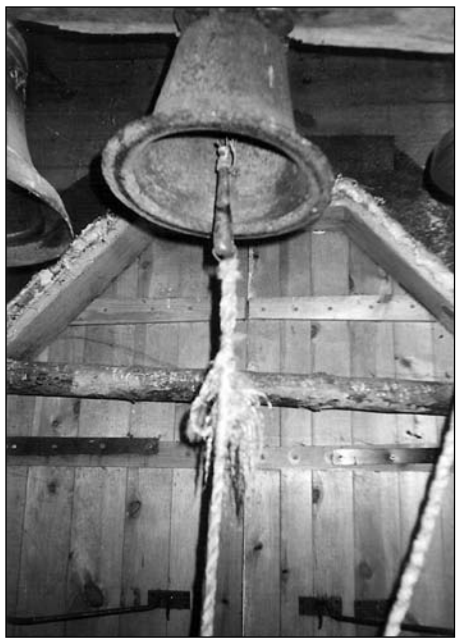
В кінці XIX ст. було тут 27 домів і 253 жителі, великий фільварок.

У 1919-1939 роках Понебель, як і сусідні села Городок, Обарів та інші, славилися високою національною свідомістю їхніх жителів. Активно діяли тут філії повітової „Просвіти“, а церковні хори були окрасою всіх тих заходів, які дозволяла польська влада.

Колишні настоятелі місцевої церкви вбачали будівничою храму княгиню Олену Чоторийську-Горностай, дружину Остапа Горностая, яка щедро обдарувала монастирі і храми грішми, земельними наділами, предметами церковного мистецтва.

Перша писемна згадка про місцеву церкву св. Параскеви зазначена 1719 роком. Була вона дерев’яна, тринавна, з окремою дзвіницею.

Сучасний храм св. Параскеви (1767 рік) також дерев’яний, тринавний. Можливо, за архітектурний взірець під час його будівництва був взятий попередній. Церкву будувала княгиня Олександра Стоцька-Радзивил при активній допомозі вірних. Церква св. Параскеви мала багату бібліотеку та архів і була в усі часи важливим духовним осередком для села. В ній зберігалися копії метричних книг з 1772 року, давні Богослужбові книги. Над селом пролетіли криваві буревії двох світових воєн, але святиня вистояла.



Давній дзвін церкви св. Миколая в селі Старій Рафалівці.

Окремо побудовано дерев’яну двоярусну дзвіницю, в якій були давні голосисті дзвони волинських людвісарів з Дубна, замінені пізніше новими.

Недільного травневого сонячного ранку я вирушив до Понебеля і Городка електропотягом Луцьк–Здолбунів. Вздовж берега річки Живець гарно заасфальтована вулиця привела мене до церкви, в якій служив Літургію настоятель о. Василь Вдовиченко, випускник Волинської духовної семінарії. Службу Божу прикрашав своїми піснеспівами хор під керівництвом Мар’яни Безнюк. Храм перебуває в підпорядкуванні Української Православної Церкви Київського патріярхату з 1993 року, і майже всі мешканці моляться в ньому рідною мовою.

З старостою церкви Миколою Юрчуком пішли оглядати дзвіницю, яка має чотири дзвони, удекоровані постатями святих, а у верхній частині – рослинними орнаментами. На дзвіниці зберігається дуже багатий архів церкви, але зовсім не упорядкований, а також давні ікони, написані в народному, національному іконописному стилі. На кількох зображені ктитори церкви.

Дальша моя дорога простелилася до Городка, де я оглянув церкву св. Миколая (1740 рік). Її побудував на острівці, що його творить річка Устє, Митрополит Руської унійно-православної церкви Афанасій Шептицький на місці попередньої дерев’яної церкви. Нині вона в складі УПЦ КП і настоятелем її є вихованець Волинської духовної семінарії і Київської духовної академії о. Тарас.

Храм св. Миколая перебуває ніби в облозі московської Церкви. Всі будівлі колишньої садиби і музею барона Штейнгеля зайняті її монастирем, який більше нагадує величезний маєток, який, на думку автора, має зовсім інше, не побожне призначення.

Володимир Рожко,
Луцьк

Василь Хитько малював для Дмитра Яворницького

ДНІПРОПЕТРОВСЬК. – Відомий український історик та етнограф Дмитро Яворницький збирав усе, що хоч якимось чином стосувалося історії Запорізького козацтва. Його зокрема дуже цікавили мальовані зображення українських лицарів.

В обізнаності цієї царини Д. Яворницькому не було рівних, саме тому геніяльний художник Ілля Рєпін, створюючи в 1878-1991 роках полотно „Запорожці пишуть листа турецькому султанові", звертався за консультаціями до Д. Яворницького, з яким згодом потоваришував, а самого дослідника показав центральною фіґурою писаря.

Накопичувати образотворчу інформацію щодо зовнішнього вигляду козаків Д. Яворницькому було нелегко, бо серед самих козаків-вояків не було майстрів портретного та жанрового живопису. Втім, на українські землі частенько приїздили чужинці, наприклад, на запрошення поляків будувати фортеці та садиби. Деякі з них вміли малювати і їх дивувала зачасто екстраваґантна зовнішність запорожців, про яку можна прочитати, наприклад, у подорожніх записах і спогадах таких мандрівників, як Гійом Левасер де Боплан та Жан-Бенуа Шерер.

Наприкінці 1920-их років Д. Яворницького зацікавили зображення козаків, зроблені Норбліном де ла Ґурдене. До нього, тоді директора Дніпропетровського історичного музею, потрапила книга з кольоровими ілюстраціями цього мистця. Д. Яворницький надумав прикрасити свій музей цими зображеннями, але для експозиції бажано було мати картини більшого формату.

1927 року у Д. Яворницького гостював відомий український художник Опанас Сластьон, що приїхав з Миргороду, де у той час він викладав малювання у Гоголівській художньо-промисловій школі (нині цей навчальний заклад має назву Миргородський керамічний технікум ім. Миколи Гоголя). О. Сластьон був також фундатором місцевого краєзнавчого музею, тож Д. Яворницький та О. Сластьон мали спільні музейні зацікавлення.

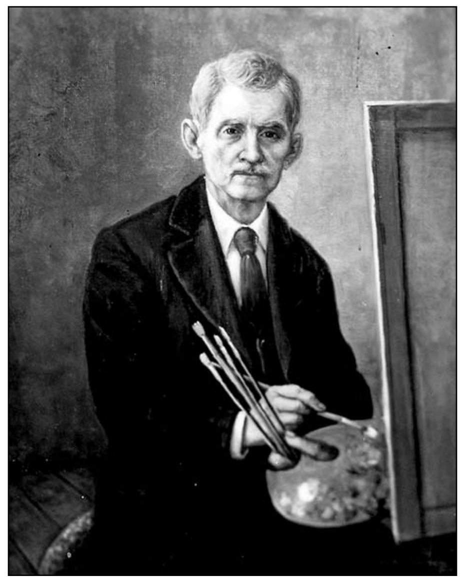
О. Сластьон намалював олівцем копії книжкових зображень чотирьох запорожців та повіз їх до Миргороду, а там запропонував намалювати великі картини олією миргородському художникові Василеві Хитькові, який до того вже зробив чимало вдалих копій із всесвітньо відомих картин, зокрема, з „Мадонни Літти" Леонардо да Вінчі.

Про домовленість щодо написання картин О. Сластьон повідомив у листі до Д. Яворницького в листопаді 1928 року – в одному з 80 його листів до академіка, котрі нині зберігаються в архіві Дніпропетровського історичного музею. Д. Яворницький у відповіді пообіцяв сплатити маляреві 100 карбованців.

Робота виявилася досить складною. В. Хитько згадував: „Над цими козаками прийшлось мені чимало поприкидувати, поки я здійснив їх на полотні. Мені довелося самому ламати голову щодо фактури, кольорів, освітлення і на який грунт їх поставити".

Живописна портретна серія складається з двох пар. Дві картини мають однакову назву „Запорожець у XVIII віці". Ще дві картини підписані „Отаман запорожських козаків у XVIII віку" та „Чорноморський козак 1791 року". Картини художник передав Д. Яворницькому. Вони і досі зберігаються в експозиції Дніпропетровського історичного музею ім. Д. Яворницького.

В. Хитько походив з села Попівки, поблизу Миргороду. Василевому батькові Іванові доля дарувала в 1845 році щастя зустрічі з Тарасом Шевченком, але до творчого спілкування не дійшло. Напевно, та зустріч вплинула на вибір життєвого шляху – Іван навчився малювати ікони і цим заробляв на життя. Він мав вісім синів та дві дочки. З його синів тільки Василь став професійним художником. Першу його жанрову картину-копію, намальовану на фанері, тато продав на базарі чиновникові повітового суду за три п'ятиалтинних монети, і від того дня Василь мусив до кожного базарного дня перемальовувати нову картину. Отак у дореволюційні роки батько й син своїми творами ввійшли у більшість миргородських осель.



Автопортрет Василя Хитька.



Василь Хитько. „Запорожець у XVIII віці".



Василь Хитько. „Чорноморський козак 1791 року".

Віру в ліпші часи підтримували у В. Хитька його наставники: Фотій Красицький, внучатий небіж Т. Шевченка, та О. Сластьон – викладач малювання у Миргороді.

Згодом В. Хитько зупинився виключно на українській тематиці – народжений українцем, він півсторіччя йшов до рідної України, і тепер вже залишився з нею назавжди.

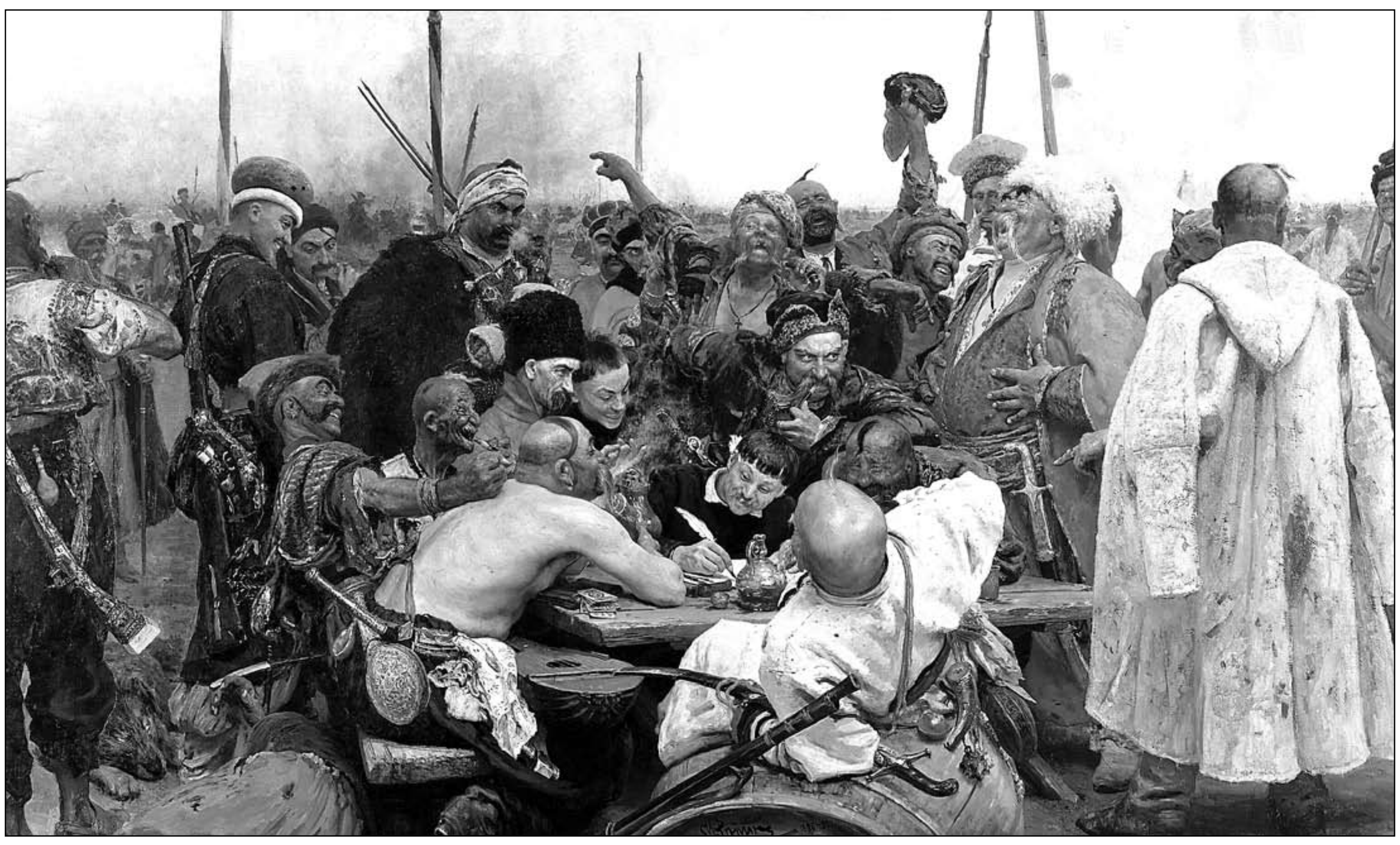
Важко навіть перелічити все створене художником про рідний край та його людей. Зокрема це портрети Івана Котляревського, Миколи Гоголя, Григорія Сковороди, Лесі Українки та інших видатних українців. У Миргородському краєзнавчому музеї на почесному місці висить картина В. Хитька „Шевченко на весіллі у Миргороді". Кобзар 1845 року трохи жив у Миргороді та в сусідньому селі Мар'янівці, гостював у козака Коробки.

Є у В. Хитька два особливих полотна – „Розкажіть мені, діду, про гайдамаків" і „Шевченко серед селян Мар'янівки". До хитькової шевченкіяни входять також картини „Шевченко на етюдах", „Шевченко в засланні", численні портрети Т. Шевченка.

В. Хитько прожив довге цікаве життя, працюючи щодня. У 1972 році, коли йому було вже 87 років, з своїми картинами він брав участь у Фестивалі народної творчости, що проходив у Києві, і отримав там диплом лавреата та бронзову медалю.

1974 року він відвіз свої твори на виставку до Полтави, в обласний будинок народної творчости, до дня святкування 800-річчя міста. Полтавська обласна організація Спілки художників України гідно відзначила 90-річний ювілей В. Хитька у січні 1975 року. Готуючись до святкування, вирішили розшукати картини з зображенням чотирьох козаків, намальовані колись давно на замовлення Д. Яворницького. З'ясувалося, що ті картини висіли у меморіяльному будинку Д. Яворницького. Їх сфотографували і надіслали В. Хитькові.

Персональна виставка пройшла у Полтаві з великим успіхом. Художникові до вічного спокою залишалося два роки, але він не ховав пензля у шухляду і працював, працював...



Дмитро Яворницький як писар на картині Іллі Рєпіна „Запорожці пишуть листа турецькому султанові".

Володимир Єфимов

Відлітають останні журавлі ...



Св. п. Осип Ткачук

2 грудня в Буенос-Айресі відлетів від нас у засвіти останній голова Братства колишніх вояків 1-ої Дивізії Української Національної Армії в Арґентині, хорунжий Осип Ткачук.

Він народився 17 серпня 1920 року у селі Локитки, тепер Товмачський район Івано-Франківської области. Середню освіту здобув у державній гімназії в Товмачі, а потім завершив навчання у Педагогічному інституті в тодішньому Станиславові, тепер Івано-Франківськ. По закінченні студій вчителював у Ремісничо-торговельній школі в Товмачі та був директором бурси в Станиславові.

Коли у 1943 році оголошено про набір до Української дивізії „Галичина", О. Ткачук негайно зголосився в її ряди, й його скерували до старшинської школи. По закінченні вишколу ділив долю і недолю вояків-побратимів у рядах Дивізії. Перед закінченням війни в травні 1945 року хорунжий О. Ткачук склав присягу на вірність Україні перед головнокомандуючим 1-ої Дивізії УНА, генералом Павлом Шандруком.

По війні і по двох роках полону в Ріміні, Італія, проживав ще два роки в Парижі, звідкіля в 1948 році виїхав до Арґентини. Тут, вірний присязі на вірність Україні, включився негайно у вир громадського життя. Був головою Українського клюбу, членом управи Української кредитної кооперативи „Відродження", головою відпочинкової оселі „Калина", заступником голови, а потім головою Патріярхального товариства. Після заснування в арґентинській столиці Братства колишніх вояків 1-ої Дивізії УНА, був спочатку заступником голови, а згодом головою Братства, до кінця свого життя.

Постійно жив Україною. Ще задовго до відновлення її державної незалежности в 1991 році нав'язав контакт з рідними в Україні та в міру можливостей допомагав їм. По відновленні незалежности відвідав Батьківщину, встановив зв'язок з дивізійним Братством в Україні та організовував в Арґентині допомогу для дивізійних інвалідів в Україні.

О. Ткачук брав активну участь у влаштуванні цвинтаря дивізійникам, поляглим у боях під Фельдбахом в Австрії. Австрійське комбатантське об'єднання надало йому свій „Хрест заслуги", а Головна Управа Братства 1-ої Дивізії УНА удостоїла його „Золотим хрестом за особливі заслуги".

Останні роки свого життя провів О. Ткачук у тяжких терпіннях. І хоча хвороба і старість прикували його до ліжка, він зберіг свідомість і ясність ума. Завдяки неоціненній постійній опіці своєї вірної дружини Лесі та при допомозі добрих сусідів, продовжував до останнього віддиху жити своєю Батьківщиною і втримувати зв'язок зі своїми побратимами. Побратимам, що відвідували його, казав: „Нас доля ставила часто у важкі ситуації і ми, як вояки, мусимо витримати до кінця".

Він витримав до кінця. Хоч похоронений не у рідній землі, за яку був готовий покласти своє життя, яку боронив перед ворожою навалою і для якої жив, але на Українському цвинтарі в Буенос-Айресі, поблизу друзів своїх.

Залишив у глибокому смутку дружину Олександру (з дому Мацюк), родину в Україні та в Польщі, ще останніх трьох живих побратимів-дивізійників в Арґентині та багато інших приятелів. Прощали покійного о. д-р Люїс Глинка, капелян Братства, побратим д-р Михайло Василик і Христина Воловина-Липинська від Союзу українок в Арґентині.

А ми, живі ще побратими-дивізійники, можемо попрощати нашого покійного товариша по зброї О. Ткачука перефразованими словами вірша поета Богдана Лепкого:

Спи, побратиме, спи,
про кращу долю й волю сни,
про долю й волю Вітчини, -
чи можуть бути кращі сни?

Побратим **М. Василик**



Ділимося з Побратимами-дивізійниками сумною вісткою про те, що дня 2 грудня 2010 р. на 90-му році життя, відійшов у вічність у Буенос-Айресі наш Побратим, старшина Першої Дивізії УНА і голова Братства Дивизійників в Арґентині

СВ. П.

Хорунжий

ОСИП ТКАЧУК

Народився 17 серпня 1920 р. у селі Локитки, району Товмач, Івано-Франківської обл.

Залишив у глибокому смутку дружину Олександру з дому Мацюк, ближчу і дальшу родину в Україні та друзів, розсипаних по всьому світу.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ над тілом Покійного, вкритим Прапором Братства, в днях 3 і 4 грудня 2010 р. в похоронному заведенні та на Українському цвинтарі в Буенос-Айресі відслужив капелян Братства о. д-р Люїс Глинка.

Від Союзу Українок слово виголосила пані Христина Воловина-Липинська, а від Побратимів прощав його д-р Михайло Василик. Посол України в Арґентині надіслав зворушливі вислови співчуття.

Вічна Йому пам'ять!

Дружині Покійного складаємо щирі співчуття

Головна Управа Братства кол. вояків 1-ої УД УНА.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
нашого найдорожчого Мужа, Батька і Дідуня

СВ. П.

д-ра філ. МИХАЙЛА ПАЛІЯ

будуть відправлені

Поминальні Служби Божі
в п'ятницю, 21 січня 2011 р.

- **в церкві св. Лаврентія в м. Лоренс, Канзас;**
- **в церкві Матері Божої Неустаючої Помочі в м. Ардслей, Ню-Йорк;**
- **в церкві Положення Чесної Ризи Пресвятої Богородиці в м. Хоростків, Україна.**

Дружина – Любомира
син – Петро з дружиною Ліндою
внуки – Марія і Марко.

Вічна Йому пам'ять!

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає

Згасилася Ватра, погасла іскра
на цей вічний час,
замовкло добре слово,
коли відійшов від нас.....Стрілець.

У 5-ту болючу річницю відходу на Вічну Ватру,
23 січня 2006 р., нашого найдорожчого і незабутнього
МУЖА, БАТЬКА, ДІДУСЯ, ПРАДІДУСЯ і
довголітнього Пластуна - Лісового Чорта

СВ. П.

д-ра РОМАНА БАРАНОВСЬКОГО

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА

в неділю, 16 січня 2011 р.

в Українській католицькій церкві Пресвятої Тройці
в Кергонксоні, Н. Й.

Вічна Йому пам'ять!

В глибокому смутку залишились:

дружина – СТЕФАНІЯ з дому ДМОХОВСЬКА
сестра – ЛЮБА КОРОЛЬ і чоловік СТЕФАН
син – д-р ЮРІЙ і дружина АРЕТА
донька – ВІРА і чоловік ЮРІЙ ГРАБЕЦЬ
внучки – НАТАЛКА РЕФНЕР з родиною
– АНДРЕЯ СОЛЕЙМАН з родиною
– ЛЯРИСА ГРАБЕЦЬ
внук – ТАРАС ГРАБЕЦЬ з родиною
родини – БАРАНОВСЬКІ, ПОМІРКО, СКРОБАЧ, ПІЛЕЦЬКА-ФЕДИНЯК, ІВАНИШИН, ЯЦКІВ, ПОЛЮХОВИЧ, ГОШУЛЯК, ФІЦАЛОВИЧ, НЕСТАЙКО
та ближча і дальша родина в Америці, Канаді, Австралії та Україні.



СВ. П.

ОЛЬГА ТАМАРА ПАЛИДОВИЧ

вірна дружина Ерка Палидовича протягом 52 років,
дорога мама Володимири Рипник і
д-ра Северина Б. Палидовича,
бабуня Олени і Тетяни Рипник та
Северина А. і Катерини Палидович,
сестра Марії Венґрин і д-ра Теофіля Кулика
та кузинка Олега Максиміва
була покликана до раю
Пречистою Дівою Марією.

Ділимось сумною вісткою з рідними, приятелями і знайомими, що 31 грудня 2010 року відійшла у вічність, після довгої і тяжкої недуги, з котрою хоробро боролася, наша улюблена Мама, Бабуся, Сестра і Тітка

СВ. П.

Христина Райтарівська
з Чубатих

Горем прибита родина :

дочка - Ліда Ашер з чоловіком Томою,
дочка - Маруся Колодій з чоловіком Мироном,
внучки Ніночки - улюблена Буся,
син Олександер з дружиною Даною,

сестри: Оксана Фаріон з чоловіком Євгеном,
Олександра Штрогм з чоловіком Івасем,
двоюрідна сестра - Христина Ринасевич,
племінники: Юрій Фаріон з дружиною Христиною і
дітьми Христофором та Софійкою,
Зенко Фаріон з дружиною Тамарою і донечкою Лярискою,
Таня Хархаліс з чоловіком Андрієм і дітьми
Катрусею, Олесем та Адріяном.
Родини: Черників, Артимишинів,
а в Україні родина Кочанів і Прокоповичів.

ВІЧНА ЇЙ ПАМЯТЬ !

Похоронні відправи відбулися 5 січня 2011 р.,
з Української католицької церкви св. Михаїла у Дженкінтавні, ПА.

Ділимося сумною вісткою, що в понеділок,
3 січня 2011 р. на 89-му році життя відійшла
у вічність в Линчбурґ, Вірджінія

СВ. П.

Ірена Калашинк Бучак

нар. 6 березня 1921 р. в Україні, донька покійних Миколи і Павли Калашинків, мама покійного Василька Бучака.

ПОХОРОННІ ВІДПРАВИ відбулися в середу, 5 січня 2011 р. в Holy Cross Catholic Church, Lynchburg, VA, а відтак на Українському цвинтарі св. Андрія в С. Бавнд Бруку, Н. Дж. Похорон у заряді Heritage Funeral Service and Crematory, Lynchburg, VA, (434) 239-2405, www.heritagefuneralandcremation.com

Залишилися у смутку:

муж - Теодор
доньки - Лідія Калина, Lynchburg
- Ірена з мужем Charles Jonson, Las Vegas
- Галина з мужем William Geier, Lynchburg
внуки - Барбара з мужем Aaron Reid
- William Geier, III з дружиною Kimberly
- Kathleen з мужем Stephen Finan
- Timothy Jonson
- п'ятеро правнуків.

Вічна Їй Память!